

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ:
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ**

της
ΕΡΜΙΟΝΗΣ ΣΤΟΓΙΑΝΝΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: Νεγκάκης Χρήστος

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού
Διπλώματος στη
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2017

*Αφιερώνεται στην
οικογένεια μου*

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τους Καθηγητές του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τις πολύτιμες γνώσεις που μου μετέδωσαν κατά την διάρκεια του μεταπτυχιακού μου. Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον Πρόεδρο του Τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Καθηγητή και Διευθυντή του μεταπτυχιακού προγράμματος, τον κύριο Νεγκάκη Χρήστο για την βοήθεια και τις συμβουλές που μου προσέφερε κατά την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την απεριόριστη υποστήριξη της σε όλα τα χρόνια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διπλωματική εξετάζει και μελετά, την σύσταση και διαχείριση Παθητικής εταιρίας, την ταυτοποίηση και αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών για χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς μεταξύ της Ελλάδας και των ΗΠΑ, μέσω του Αμερικανικού Νόμου FACTA. Τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν τεθεί είναι πως η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών θα βοηθήσει στον εντοπισμό της διακίνησης μαύρου χρήματος και την εφαρμογή του νόμου σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς είτε ατομικούς είτε οντοτήτων, όπως των Παθητικών οντοτήτων, οι οποίες παρουσιάζουν μεγάλες πιθανότητες φοροδιαφυγής εξαιτίας του είδους του εισοδήματος τους.

Επίσης, παρουσιάζεται και αναλύεται το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας μεταξύ ΗΠΑ και Ελλάδας, για την ταυτοποίηση των δηλούντων λογαριασμών προς το κράτος που αφορούν και το είδος των πληροφοριών που θα ανταλλαχθούν.

Τέλος, παρουσιάζονται δύο περιπτώσεις ταυτοποίησης και κοινοποίησης πληροφοριών από την Ελλάδα προς τις ΗΠΑ, που αφορούν έναν ατομικό λογαριασμό και ένα λογαριασμό παθητικής οντότητας.

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή.....	7
1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	7
1.2 Σκοπός Εργασίας και Ερευνητικά Ερωτήματα.....	9
1.3 Δομή.....	9
Κεφάλαιο 2: Επισκόπηση Βιβλιογραφίας-Αρθρογραφίας.	11
2.1 Εισαγωγή.....	11
2.2 Υπεράκτιες Εταιρίες.....	11
2.3 Hedge Funds.....	14
2.4 Εταιρίες Holding.....	16
2.5 Συμπεράσματα.....	17
Κεφάλαιο 3: Θεσμικό πλαίσιο.....	18
3.1 Εισαγωγή.....	18
3.2 Είδη πληροφοριών προς ανταλλαγή και απόκτηση.....	18
3.3 Ειδικοί όροι αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών.....	21
3.4 Εφαρμογή του Νόμου FACTA στα δηλούντα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	22
3.5 Συνεργασία στη συμμόρφωση και επιβολή των κανόνων.....	25
3.6 Διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για την ταυτοποίηση δηλωτέων λογαριασμών προς τις ΗΠΑ και τους λογαριασμούς που τηρούνται από μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	27
Ατομικοί Λογαριασμοί.....	27
Προϋπάρχοντες ατομικοί λογαριασμοί.....	27
Νέοι Ατομικοί Λογαριασμοί.....	32
Λογαριασμοί Οντότητας.....	33

Προϋπάρχοντες Λογαριασμοί Οντότητας.....	36
Νέοι Λογαριασμοί Οντότητας.....	40
3.7 Απαλλασσόμενοι πραγματικοί δικαιούχοι ή θεωρούμενα ως συμμορφούμενα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	42
Κεφάλαιο 4: Μελέτη Περιπτώσεων.....	44
4.1 Εισαγωγή.....	44
4.2 Μελέτη περίπτωσης προϋπάρχοντος ατομικού λογαριασμού.....	44
4.3 Μελέτη περίπτωσης προϋπάρχοντος λογαριασμού οντότητας.....	45
4.4 Συμπεράσματα.....	46
Κεφάλαιο 5: Συμπεράσματα - Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα.....	48
Βιβλιογραφία.....	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Σε μια εποχή όπου οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές απλουστεύονται, οι συναλλασσόμενοι δεν περιορίζονται από τον χρόνο ή τον τόπο όπου βρίσκονται, η ραγδαία εξέλιξη του εμπορίου καθώς και η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και συναλλάγματος είναι παράγοντες οι οποίοι καθιστούν αναγκαίο τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των παγκόσμιων φορολογικών ελέγχων. Αυτό θα είχε σαν αποτέλεσμα, να περιοριστεί η διακίνηση αφορολόγητου εισοδήματος είτε από νόμιμες είτε από παράνομες δραστηριότητες τόσο από επαγγελματίες ή μέλη εταιριών όσο και από ιδιώτες.

Μία προσπάθεια να αποτραπούν και να ανακαλυφθούν άτομα τα οποία έχουν αδήλωτα εισοδήματα ή φοροδιαφεύγουν, έγινε με την υπογραφή της διμερής συμφωνίας Ελλάδας – ΗΠΑ για την βελτίωση της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης καθώς και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί φορολογικής συμμόρφωσης λογαριασμών της αλλοδαπής (Νόμος FACTA – Foreign Account Tax Compliance Act). Η συμφωνία αυτή αποτελεί οδηγό του Προτύπου Αυτόματης Ανταλλαγής Πληροφοριών του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) σε συνδυασμό με το Σύστημα Ηλεκτρονικής Διασταύρωσης Τραπεζικών Κινήσεων και Φορολογικών Δηλώσεων της ΑΑΔΕ (Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων).

Με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών θα μπορούσαν να ανακαλυφθούν παράνομα ή μη φορολογημένα κέρδη, τα οποία προέρχονται είτε από υπεράκτιες εταιρίες (offshore), είτε από hedge funds, καθώς και οι δύο μορφές επενδύσεων χαρακτηρίζονται από έλλειψη διαφάνειας και ενδείκνυται για φοροαποφυγή εισοδήματος.

Πιο συγκεκριμένα, η υπεράκτια εταιρία είναι μία μορφή ξένης εταιρίας, αναγνωρισμένη από το διεθνές δίκαιο και με απεριόριστη διάρκεια ζωής, εφόσον τηρεί τις υποχρεώσεις και τις δεσμεύσεις της έναντι της φορολογικής της έδρας η οποία βρίσκεται σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, χωρίς αυτό να σημαίνει

ότι τα κέντρα αυτά είναι φορολογικοί παράδεισοι και κατά κανόνα οι εταιρίες αυτές ή οι μέτοχοι τους φοροδιαφεύγουν. Σύμφωνα με τον ορισμό του ΟΟΣΑ φορολογικός παράδεισος θεωρείται το κράτος το οποίο επιβάλλει χαμηλό ή μηδενικό φόρο, φορολογεί ευνοϊκά ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων, προσφέρει σε πολίτες τρίτων χωρών φορολογική αμνηστία, δεν διευκολύνει στην παροχή και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών για τους ωφελούμενους της ευνοϊκότερης φορολογίας και δεν θέτει ως απαραίτητη προϋπόθεση την άσκηση ουσιαστικής επιχειρηματικής δραστηριότητας των εταιριών που βρίσκονται εγκατεστημένα σε αυτόν, ενώ στην Ελλάδα σύμφωνα με το νόμο (Ν. 3091/2002 και ΠΟΛ. 1041/5.3.2003) ως υπεράκτια εταιρία, ορίζεται η εταιρία εκείνη που έχει την έδρα της στην αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Υπάρχουν διάφορα είδη δραστηριοτήτων των υπεράκτιων εταιριών. Οι δημοφιλέστερες δραστηριότητες τους στην Ελλάδα είναι κυρίως εταιρίες για αγορά και ανέγερση ακινήτων, ναυτιλιακές εταιρίες, χρηματοοικονομικές και εμπορικές συναλλαγές, εισαγωγικές και εξαγωγικές δραστηριότητες κυρίως με την χρήση τριγωνικών συναλλαγών, συμμετοχές σε ΑΕ και ΕΠΕ στην Ελλάδα, αμοιβές υψηλόβαθμων στελεχών, υπηρεσίες πάσης φύσεως και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Οι αιτίες άνθισης αυτών των δραστηριοτήτων οφείλονται στα προνόμια που παρέχουν οι υπεράκτιες εταιρίες στους μετόχους τους. Αρχικά, η διαδικασία σύστασης τους είναι απλή, γρήγορη και με χαμηλό κόστος. Παρέχει την δυνατότητα σύστασης εταιρίας με ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο και την σύσταση της με μόλις ένα μέτοχο ο οποίος κρατά την ανωνυμία του, καθώς φαίνεται μόνο ο διαχειριστής της εταιρίας, ο οποίος είναι συνήθως υπάλληλος της εταιρίας. Επίσης, η μειωμένη φορολόγηση τους αποτελεί το μεγαλύτερο προνόμιο τους, σε συνδυασμό με την αποφυγή δέσμευσης περιουσίας σε περίπτωση κατασχέσεων για χρέη, καθώς και την εύκολη, ανώνυμη και αφορολόγητη μεταβίβαση όλων σχεδόν των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας.

Ένα άλλο είδος επένδυσης είναι τα hedge funds, τα οποία σήμερα αποτελούν τον ταχύτερα αναπτυσσόμενο τομέα στον χώρο της διαχείρισης κεφαλαίων. Αποτελούν είδος επενδυτικών κεφαλαίων τα οποία επενδύονται σε διάφορα περίπλοκα χρηματοοικονομικά μέσα, με στόχο την μεγαλύτερη απόδοση, ανεξάρτητα από αυτήν που ισχύει στην αγορά. Είναι εγκατεστημένα κυρίως σε offshore δικαιοδοσίες, το

οποίο σημαίνει πως δεν υπόκεινται στους κανονισμούς και τους περιορισμούς που ισχύουν για τα υπόλοιπα αμοιβαία κεφάλαια. Επίσης, δεν ρυθμίζονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, κάτι που τα κάνει πολύ επικίνδυνα και ίσως η μεγαλύτερη απόδοση τους να οφείλεται στο μεγαλύτερο κίνδυνο. Ο συνδυασμός αυτών των δύο ελευθεριών δείχνει πως διαθέτουν την απόλυτη ελευθερία επενδυτικών κινήσεων ως προς την στρατηγική και την μόχλευση που ασκούν.

Τόσο τα hedge funds όσο και οι υπεράκτιες εταιρίες αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι των παγκόσμιων επενδύσεων. Η αμφιλεγόμενη λειτουργία τους σε συνδυασμό με τα δυσνόητα νομοθετικά - θεσμικά τους πλαίσια και τις ελευθερίες – πλεονεκτήματα που προσφέρουν στους ιδιοκτήτες τους, αποτελούν σημαντικούς λόγους για την αύξηση των παγκόσμιων φορολογικών ελέγχων, καθώς και την μελέτη και συζήτηση για την βελτίωση τους με σκοπό την μείωση της παραβατικότητας και της φοροδιαφυγής.

1.2 Σκοπός Εργασίας και Ερευνητικά Ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εξέταση της σύστασης και διαχείρισης Παθητικής εταιρίας καθώς και η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κρατών, οι οποίες είναι πληροφορίες που σχετίζονται με χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς οντοτήτων ή φυσικών προσώπων που τηρούνται σε διαφορετική χώρα από αυτή της φορολογικής ή της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται είναι δύο. Το πρώτο από αυτά είναι πως θα ανακαλυφθεί μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ κρατών η ύπαρξη και διακίνηση μαύρου χρήματος, ενώ το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα σχετίζεται με την ισχύ του νόμου αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών σε ατομικούς λογαριασμούς και λογαριασμούς παθητικών οντοτήτων.

1.3 Δομή

Η δομή της διπλωματικής εργασίας είναι η εξής:

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρατίθεται η βιβλιογραφική επισκόπηση η οποία περιέχει αναφορές σε μελέτες - άρθρα που έγιναν σχετικά με τις υπεράκτιες εταιρίες, τα hedge funds και τις εταιρίες holding.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται το θεσμικό πλαίσιο με βάσει το οποίο γίνονται οι αυτόματες ανταλλαγές πληροφοριών σύμφωνα με την τελευταία σύμβαση που υπογράφηκε μεταξύ της Ελλάδας και των ΗΠΑ.

Στο τέταρτο κεφάλαιο μελετώνται δύο περιπτώσεις εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου, σε έναν ατομικό λογαριασμό και σε ένα λογαριασμό παθητικής οντότητας.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα της εργασίας και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Επισκόπηση Βιβλιογραφίας - Αρθρογραφίας

2.1 Εισαγωγή

Οι υπεράκτιες εταιρίες, τα hedge funds και οι εταιρίες holding κατέχουν πολύ σημαντική θέση στη δομή των σημερινών διεθνών χρηματοοικονομικών αγορών. Η χρήση αυτών των εταιριών με την έδρα τους σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, είτε από νομικά είτε από φυσικά πρόσωπα, τους δίνει την δυνατότητα να φοροδιαφύγουν. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα επιστήμονες και επαγγελματίες από διαφορετικούς επαγγελματικούς κλάδους, όπως οικονομολόγοι, νομικοί ακόμη και δημοσιογράφοι, να ενδιαφερθούν για την αξιολόγηση των ελέγχων τους αλλά και της φορολόγησής τους. Μέσα από άρθρα ή έρευνες τους θέλησαν να παραθέσουν τις προσπάθειες που έγιναν για την μείωση του φαινομένου της φοροδιαφυγής ή πως η χρήση υπεράκτιων εταιριών επηρεάζει διάφορους τομείς τους, όπως αυτό του ελέγχου.

2.2 Υπεράκτιες Εταιρίες

Οι Durnev et al. (2017), θέλησαν να εξετάσουν πως επηρεάζεται η ποιότητα των χρηματοοικονομικών εκθέσεων από τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις λειτουργούν στα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα μέσω θυγατρικών ή συνδεδεμένων εταιριών. Κατά την έρευνα τους, με την χρήση ενός μεγάλου δείγματος οντοτήτων, διαπίστωσαν ότι οι επιχειρήσεις αυτές παρουσίαζαν οικονομικές καταστάσεις χαμηλότερης ποιότητας σε σχέση με τις επιχειρήσεις που δεν δραστηριοποιούνταν σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα. Επίσης, εκτός από την φοροδιαφυγή, η ρύθμιση άρμπιτραζ και οι πολιτικές απορρήτου των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων επηρεάζουν σημαντικά την ποιότητα των εκθέσεων τους.

Οι Durnev et al. (2016), θέλησαν να εξετάσουν πως η απόδοση των εταιριών, επηρεάζεται από την εξάρτησή τους από τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα είτε με την εγγραφή τους είτε με την σύσταση εταιριών σε αυτά. Με την ερευνά τους

διαπίστωσαν πως οι εταιρίες, των οποίων οι θυγατρικές τους δραστηριοποιούνται στα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, αποτιμώνται κατά 11% υψηλότερα από αυτές που δεν έχουν καμία υπεράκτια δραστηριότητα, ενώ οι εταιρίες που έχουν την έδρα τους στα υπεράκτια αυτά κέντρα αποτιμώνται κατά 14% χαμηλότερα. Τέλος, υποστηρίζουν ότι η αξιολόγηση της αξίας της επιχείρησης πρέπει να προσδιορίζεται από την έδρα των θυγατρικών της και όχι από την έδρα της μητρικής εταιρίας.

Οι Ge et al. (2016), θέλησαν να εξετάσουν τις επιπτώσεις που έχουν οι πολυεθνικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, σχετικά με τους όρους των τραπεζικών δανείων. Διαπίστωσαν πως οι επιχειρήσεις με θυγατρικές εταιρίες στα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα λαμβάνουν δυσμενέστερους όρους δανεισμού σε σχέση με εταιρίες που δεν δραστηριοποιούνται καθόλου σε αυτά, επομένως η κύρια αιτία επίδρασης μη ευνοϊκών όρων είναι οι υπεράκτιες δραστηριότητές τους καθώς και η ένταση τους. Επίσης, οι όροι είναι ακόμη πιο δυσμενείς σε πιο αδιαφανείς επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους σε χώρες ή δικαιοδοσίες με ασθενέστερη νομική επιβολή, ενώ καταλήγουν στο συμπέρασμα πως οι τράπεζες θεωρούν ότι οι υπεράκτιες δραστηριότητες των δανειοληπτών αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αύξηση του πιστωτικού κίνδυνου.

Οι Hanlon et al. (2015), θέλησαν να ερευνήσουν μία μορφή υπεράκτιας φοροδιαφυγής σε επίπεδο επενδυτών και τις επιπτώσεις της στις εξωτερικές επενδύσεις χαρτοφυλακίου. Πιο συγκεκριμένα αμερικάνοι πολίτες κρύβουν τα κεφάλαια τους σε εταιρίες οι οποίες βρίσκονται σε υπεράκτιους φορολογικούς παραδείσους και στη συνέχεια τα επενδύουν σε αγορές κινητών αξιών των ΗΠΑ. Χρησιμοποιώντας την οικονομική θεωρία του εγκλήματος του Becker (1968), εντόπισαν τη συνιστώσα φοροδιαφυγής, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι εξωτερικές επενδύσεις χαρτοφυλακίου ποικίλλουν ανάλογα με τις αλλαγές στα κίνητρα αποφυγής κινδύνου αντίχρεωσης. Διαπίστωσαν πως τα στοιχεία που συνάδουν τόσο με τα κίνητρα για αποφυγή της φορολογίας, όσο και με το αναμενόμενο κόστος της διαπίστωσης της φοροδιαφυγής επηρεάζουν το ποσό των εξωτερικών επενδύσεων χαρτοφυλακίου στις αγορές κινητών αξιών των ΗΠΑ οι οποίες προέρχονται από φορολογικούς παράδεισους.

Ο Sardar (2015), σε άρθρο του αναφέρθηκε στην επιτυχημένη προσπάθεια του IRS να καταδιώξει αμερικάνους φορολογούμενους, οι οποίοι διατηρούσαν κρυφό υπεράκτιο εισόδημα καθώς και περιουσιακά στοιχεία. Επίσης, αναφέρει τα νέα μέτρα

του IRS για την αντιμετώπιση της υπεράκτιας φοροδιαφυγής, καθώς το 2014 το IRS ανακοίνωσε την αύξηση της ποινής για μη συμμόρφωση από το 27,5% στο 50%, ενώ τονίζει πως οι φορολογικοί σύμβουλοι θα πρέπει να συμβουλεύουν τους πελάτες τους, που κατέχουν υπεράκτια μη δηλωμένα περιουσιακά στοιχεία, να συμμορφωθούν πριν είναι πολύ αργά.

Οι Kim και Li (2014), θέλησαν να διερευνήσουν κατά πόσο και πως οι πληροφορίες για τις υπεράκτιες δραστηριότητες μέσω υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων επηρεάζουν το βαθμό ενσωμάτωσης των συγκεκριμένων πληροφοριών που αφορούν την εταιρία στην τιμή των μετοχών, σε σχέση με τις κοινές πληροφορίες. Τα αποτελέσματα τους έδειξαν πως ανεξάρτητα από το εάν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών της, στα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, ο όγκος των πληροφοριών που εισρέουν στην τιμή των μετοχών της είναι μικρότερος σε σχέση με αυτές που δεν δραστηριοποιούνται καθόλου σε φορολογικούς παραδείσους. Παράλληλα, τονίζουν πως οι υπεράκτιες εταιρίες υιοθετούν συνεχώς πιο επιθετικές στρατηγικές φοροδιαφυγής και ότι μια ισχυρή υπεράκτια τάση μειώνει τις ροές πληροφοριών για τέτοιου είδους επιχειρήσεις αυξάνοντας συγχρόνως την τιμή των μετοχών τους. Τέλος, τα αποτελέσματα τους υποδηλώνουν ότι ο αδιαφανής και πολύπλοκος χαρακτήρας των επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στους υπεράκτιους φορολογικούς παραδείσους σε συνδυασμό με τα θεσμικά χαρακτηριστικά τους παρέχουν σε τέτοιου είδους οντότητες ισχυρότερα κίνητρα, ευκαιρίες αλλά και τα μέσα για την υιοθέτηση σκοτεινών πολιτικών δημοσιότητας και επιθετικής διαχείρισης κερδών.

Οι Kim et al. (2010), θέλησαν να ερευνήσουν αν η αποφυγή εταιρικού φόρου συνδέεται με τον κίνδυνο συγκρούσεων τιμών των μετοχών. Με έρευνα τους σε δείγμα αμερικάνικων εταιριών της περιόδου 1995 – 2008, διαπίστωσαν πως υπάρχει θετική σχέση μεταξύ τους καθώς και πως η αιτία της σύγκρουσης τιμών των μετοχών είναι η αποκάλυψη συσσωρευμένων κακών ειδήσεων για παρατεταμένες περιόδους. Τέλος, απέδειξαν πως αυτή η θετική σχέση φοροδιαφυγής και σύγκρουσης τιμών μειώνεται σε εταιρίες με ισχυρούς εξωτερικούς μηχανισμούς παρακολούθησης.

Ο Rawlings (2007), αναφέρθηκε στον ρυθμιστικό διάλογο μεταξύ κρατών με διαφορετικά φορολογικά συστήματα ο οποίος προέκυψε από τις πρωτοβουλίες του ΟΟΣΑ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για τους φορολογικούς παράδεισους και τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα. Ο ΟΟΣΑ εξαιτίας της διαφοράς αυτής απαίτησε από τους υπεράκτιους φορολογικούς

παραδείσους να καταργήσουν τη νομοθεσία του οικονομικού απορρήτου και να δεσμευτούν για συμφωνίες ανταλλαγής πληροφοριών. Βασιζόμενος σε ποιοτική έρευνα με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς στις δικαιοδοσίες των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων και τους πολυμερείς οργανισμούς, προσπάθησε να εξετάσει τη μετάβαση από την εντολή και τον έλεγχο στην ευαίσθητη ρύθμιση της υπεράκτιας μεταρρύθμισης. Συμπέρανε πως αυτή η ρύθμιση μπορεί να έχει το αντίθετο αποτέλεσμα από αυτό που επιθυμούσαν, όπως και έγινε έχοντας ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της κυριαρχίας των μικρών κρατών των υπεράκτιων χρηματοοικονομικών κέντρων και την αύξηση του διεθνή φορολογικού ανταγωνισμού αντί της μείωσης του.

2.3 Hedge Funds

Οι Cassar και Gerakos (2010), εξέτασαν τους καθοριστικούς παράγοντες των εσωτερικών ελέγχων των hedge fund και τη σχέση τους με τις αμοιβές των διαχειριστών τους. Οι επενδυτές των hedge fund υπόκεινται σε ελάχιστους κανονισμούς, για αυτό το λόγο οι διαχειριστές αυτών των κεφαλαίων εφαρμόζουν οικειοθελώς εσωτερικούς ελέγχους και συνάπτουν με τους επενδυτές σύμβαση ελευθερίας αμοιβών. Συμπέραναν, πως οι εσωτερικοί έλεγχοι είναι ισχυρότεροι σε hedge funds με μεγαλύτερο κόστος διαχείρισης και σε κεφάλαια τα οποία παρέχουν περιορισμένη νομική προστασία για απάτες και οικονομικές ανακρίβειες. Αντίθετα, στα κεφάλαια που προορίζονται για short selling, εφαρμόζονται ασθενέστεροι εσωτερικοί έλεγχοι.

Ο Lorence (2008), θέλησε να τονίσει τη σημαντικότητα της φορολογικής συμμόρφωσης για τους διαχειριστές των hedge funds καθώς και να επισημάνει πως με την εμφάνιση του νόμου US FIN 48 έγινε πλέον αναγκαία τόσο η φορολογική συμμόρφωση αλλά και ο φορολογικός σχεδιασμός. Επίσης, αναφέρει πως οι διαχειριστές δεν θα ήθελαν να ενημερώσουν τους πελάτες – επενδυτές τους σε μια φορολογική καταστροφή, κυρίως στην περίπτωση των εγχώριων hedge funds, στα οποία ενδέχεται οι επενδυτές να υποχρεωθούν να υποβάλλουν τροποποιημένες αποδόσεις για όλα τα χρόνια που υπήρχε το hedge fund, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει όχι μόνο κόστος φορολογικής συμμόρφωσης για κάθε επενδυτή, αλλά σε

τόκους και ποινές για την καθυστέρηση πληρωμής φόρων, οι οποίες μπορεί να είναι πολλά χρόνια αργότερα από το έτος στο οποίο ίσχυαν αυτές οι εταιρικές αποδόσεις.

Ο Liang (2007), προσπάθησε να εξηγήσει γιατί ένα hedge fund μπορεί να έχει διαφορετική απόδοση σε διαφορετικά μέρη. Η αιτία αυτής της διαφοράς ήταν ο έλεγχος τους. Αναλυτικότερα, παρατήρησε πως υπάρχει μια σημαντική θετική συσχέτιση μεταξύ του μεγέθους του ελέγχου και του μεγέθους του κεφαλαίου. Πιο συγκεκριμένα, συμπέρανε πως τα περισσότερα hedge funds υπόκεινται σε έλεγχο, κυρίως τα μεγάλα κεφάλαια, όπως για παράδειγμα είναι κεφάλαια που είναι εισηγμένα στο χρηματιστήριο, όμως ένα ποσοστό αυτών των ελέγχων θεωρούνται μη αποτελεσματικοί.

Η Maisieres (2003), ασχολήθηκε με τις στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού για αμερικανούς επενδυτές σε εγχώρια και υπεράκτια hedge funds. Αρχικά αναφέρει πως δεν υπάρχει φορολογική αποτελεσματικότητα για τα hedge funds, καθώς οι μεγάλες αποδόσεις επενδύσεων σε τέτοιου είδους κεφάλαια παράγουν τεράστιους φόρους και αυτό συμβαίνει διότι οι περισσότεροι επενδυτές δεν πληρούν τα κριτήρια για φορολογική απαλλαγή αλλά και τις προϋποθέσεις για μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση των κεφαλαιακών κερδών, συνεπώς αντιμετωπίζονται σαν βραχυπρόθεσμα κέρδη, επομένως φορολογούνται με τους κανονικούς συντελεστές και όχι με τους συντελεστές του μακροπρόθεσμου φόρου κεφαλαιακών κερδών. Παρά την πίεση από τους επενδυτές και την προσπάθεια να βρεθούν λύσεις για την φορολογική αναποτελεσματικότητα τους, υπήρξαν αντιδράσεις από την πλευρά του IRS για τις στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού που δημιουργούνται. Για αυτό το λόγο καταλήγει πως η καταλληλότερη στρατηγική είναι ο φορολογικός σχεδιασμός σε επίπεδο χαρτοφυλακίου, δηλαδή η κατοχή των hedge funds για περισσότερους από 12 μήνες ώστε να επωφεληθούν οι επενδυτές από την μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση των κεφαλαιακών κερδών, μία στρατηγική η οποία όμως δεν λαμβάνει υπόψη της το επενδυτικό στυλ αυτού του είδους κεφαλαίων.

Ο Scholes (1981), θέλησε να αναλύσει τα οικονομικά της αντιστάθμισης και της εξάπλωσης στις προθεσμιακές αγορές. Αναλύοντας διάφορους φορολογικούς κανονισμούς, όπως το δικαίωμα της ελαχιστοποίησης του φόρου μετά από μια συναλλαγή, πρότεινε την κατάργηση της διάκρισης μεταξύ βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου φόρου κεφαλαιακών κερδών στις συναλλαγές επί προθεσμιακών συναλλαγών και την μείωση του φόρου επί τον μακροπρόθεσμων κεφαλαιουχικών κερδών και ζημιών στο μηδέν, καθώς το ήδη υπάρχον φορολογικό σύστημα

μετατρέπεται σε ένα σύστημα το οποίο δεν θα φορολογεί τις αποδόσεις κεφαλαίου. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα να εξαλειφθεί η ανάγκη για τις ρυθμιστικές αρχές που δεν θα έπρεπε να ανησυχούν για τη σύνταξη ενός συνόλου κανόνων που θα κάλυπταν όλες τις πιθανές απρόβλεπτες καταστάσεις. Τέλος, καταλήγει στο ότι πολλά χρηματοπιστωτικά μέσα δημιουργήθηκαν επειδή οι κανονισμοί τους καθιστούσαν αναγκαία την ύπαρξή τους για την καταστρατήγηση των κανονισμών, παρά όμως την αλλαγή των κανονισμών αυτών, τα μέσα συνεχίζουν να υπάρχουν καθώς παρέχουν οικονομικά οφέλη.

2.4 Εταιρίες Holding

Οι Choy et al. (2017), χρησιμοποίησαν μία έκθεση για το Ηνωμένο Βασίλειο, της μη κυβερνητικής οργάνωσης ActionAid, η οποία δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2011, σχετικά με την κατοχή μεγάλου αριθμού θυγατρικών σε φορολογικούς παραδείσους, από εταιρίες του FTSE100 (Financial Times Stock Exchange 100 Index) με σκοπό να διερευνήσει αν οι φορολογικοί παράδεισοι αποτελούν θησαυρό για τις εταιρίες. Υποστηρίζουν πως η έκθεση είχε σαν αποτέλεσμα να αυξηθεί το κόστος των επιχειρήσεων για κατοχή θυγατρικών σε φορολογικούς παραδείσους μεταξύ των εταιριών του FTSE 100. Επίσης, η μελέτη τους έδειξε πως η αγορά αντέδρασε αρνητικά με την δημοσιοποίηση της έκθεσης, καθώς παρατηρήθηκε ότι οι τιμές των μετοχών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων παρουσίασαν μη φυσιολογική πτώση της τάξεως του 0,9%, ενώ μεγαλύτερες επιπτώσεις παρατηρήθηκαν σε επιχειρήσεις με καλύτερη διοίκηση και σε εταιρίες οι οποίες είχαν μεγάλο αριθμό μετοχών θυγατρικών τους στους φορολογικούς παραδείσους. Τέλος, αναφέρουν πως οι πτώσεις της τιμής των μετοχών ίσως οφείλονταν σε κυβερνητικούς ελέγχους και προσπάθειες για την μείωση της φοροδιαφυγής.

Ο Chiang (2003), ασχολήθηκε με την κρατική φορολογία εισοδήματος εταιριών χαρτοφυλακίου εμπορικών σημάτων εκτός ΗΠΑ. Αναφέρει πως αυτού του είδους εταιρίες είναι δημοφιλείς εξαιτίας της μεθόδου ελαχιστοποίησης κρατικών φόρων εισοδήματος, καθώς οι εταιρίες αυτές είναι συνήθως θυγατρικές οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε χώρες με μηδενική φορολόγηση εισοδήματος από έσοδα και δικαιώματα. Μελετώντας και αναλύοντας τις ρήτρες του εμπορικού κώδικα, καταλήγει στο ότι η καλύτερη λύση φορολόγησης τους είναι ο συνδυασμός μητρικής

και θυγατρικής μόνο για τα έσοδα και το κόστος των εμπορικών σημάτων , ώστε να εξαλειφθούν οι εταιρίες εμπορικών σημάτων ως μέθοδος φοροδιαφυγής, αποφεύγοντας παράλληλα το κόστος της πλήρους μετάβασης σε συνδυασμένες αναφορές.

Οι Banerjee et al. (1997), θέλησαν να αναλύσουν τα οφέλη της δημιουργίας αξίας των εταιριών χαρτοφυλακίου στην Γαλλία, μέσω μιας εμπειρικής ανάλυσης των επιπτώσεων των μη ελεγχόμενων αγορών μεριδίων επί του πλούτου των μετόχων, της επιχειρησιακής απόδοσης και της απόδοσης μεριδιούχου προσφοράς σε 122 αγορές μεριδίων σε γαλλικές εισηγμένες εταιρίες. Τα αποτελέσματα τους αμφισβητούν την ικανότητα των εταιριών χαρτοφυλακίου να δημιουργούν αξία για τις επιχειρήσεις που αγοράζουν μερίδια ή για τους μετόχους τους, ενώ σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζουν οι μεγάλοι μέτοχοι και η εξωτερική αγορά για τον εταιρικό έλεγχο προσθέτουν πως αποτελούν τους τελικούς τρόπους πειθαρχίας.

2.5 Συμπεράσματα

Στο κεφάλαιο αυτό παρατέθηκε η βιβλιογραφική επισκόπηση – αρθρογραφία που αφορά τις υπεράκτιες εταιρίες, τα hedge funds και τις εταιρίες holding, οι οποίες εδρεύουν σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα, με αποτέλεσμα να έχουν την δυνατότητα να φοροδιαφύγουν. Τα κύρια ευρήματα δείχνουν την δυσκολία φορολόγησης των hedge funds και πως οι δραστηριότητες μιας επιχείρησης σε υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα μπορεί να της επιφέρουν αρνητικές συνέπειες, όπως επιπτώσεις στην τιμή της μετοχής της, στην αποτίμηση της ή δυσμενείς όρους κατά την σύναψη δανείου. Επιπλέον, γίνεται λόγος για τις προσπάθειες των κρατών να μειώσουν τις δραστηριότητες επιχειρήσεων σε υπεράκτιες περιοχές και την μείωση της φοροδιαφυγής που οφείλεται σε αυτές τις δραστηριότητες.

Μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας για την μείωση της διεθνούς φοροδιαφυγής είναι και η σύναψη συμφωνιών μεταξύ των κρατών για αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς, όπως αυτή ορίζεται από τον Αμερικανικό Νόμο FACTA που παρουσιάζεται παρακάτω.

Κεφάλαιο 3

Θεσμικό πλαίσιο

3.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζεται το θεσμικό πλαίσιο, το οποίο καθορίζει το είδος των πληροφοριών και τον τρόπο διεξαγωγής της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ κρατών. Αναλυτικότερα, το θεσμικό πλαίσιο αφορά την συμφωνία αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ Ελλάδος και ΗΠΑ, για την βελτίωση και την εφαρμογή του νόμου περί της διεθνούς φορολογικής συμμόρφωσης λογαριασμών, σύμφωνα με τον Αμερικανικό Νόμο FACTA. Η συμφωνία αυτή επικυρώθηκε με τον Ελληνικό Νόμο 4493/2017.

3.2 Είδη πληροφοριών προς ανταλλαγή και απόκτηση

Η απόκτηση και ανταλλαγή πληροφοριών, όσον αφορά τους δηλωτέους λογαριασμούς, δηλαδή λογαριασμούς οι οποίοι τηρούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα συμπεριλαμβανομένων των καταπιστευμάτων, γίνεται σε ετήσια βάση μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, στην προκειμένη περίπτωση την Ελλάδα και τις ΗΠΑ, μέσω μίας αυτοματοποιημένης βάσης. Το είδος των πληροφοριών που κοινοποιούνται από την Ελληνική Δημοκρατία προς τις ΗΠΑ για δηλωτέους λογαριασμούς από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με έδρα ή με υποκαταστήματα στην Ελλάδα διαφέρουν από τις πληροφορίες που κοινοποιούν οι ΗΠΑ αναφορικά με δηλωτέους λογαριασμούς προς την Ελληνική Δημοκρατία.

Στην περίπτωση της Ελληνικής Δημοκρατίας, οι πληροφορίες σχετικά με δηλωτέους λογαριασμούς προς τις ΗΠΑ που περιλαμβάνονται σε κάθε δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι οι εξής¹:

- το όνομα, η διεύθυνση και ο Αμερικανικός ΑΦΜ κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου ή κατοίκου των ΗΠΑ το οποίο είναι δικαιούχος λογαριασμού (εφόσον υπάρχει το ΑΦΜ στα αρχεία του δηλούντος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, αν δεν υπάρχει τότε κοινοποιείται η ημερομηνία γέννησης του

¹ Ν. 4493, άρθρο 1

σχετικού προσώπου), ενώ στην περίπτωση που δεν είναι νομική οντότητα των ΗΠΑ για την οποία όμως διαπιστώνεται ότι διαθέτει ένα ή περισσότερα ελέγχοντα πρόσωπα που είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα των ΗΠΑ, η επωνυμία, η διεύθυνση και ο Αμερικανικός αριθμός φορολογικού του μητρώου (εφόσον υπάρχει) αυτής της οντότητας και κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου των ΗΠΑ,

- ο αριθμό του λογαριασμού,
- η επωνυμία και ο αριθμός ταυτοποίησης του δηλούντος Ελληνικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος,
- το υπόλοιπο του λογαριασμού στο τέλος του σχετικού ημερολογιακού έτους ή σε άλλης αντίστοιχης περιόδου υποβολής στοιχείων ή σε περίπτωση που ο λογαριασμός έκλεισε κατά τη διάρκεια αυτού του έτους, το υπόλοιπο του λογαριασμού αμέσως πριν το κλείσιμο,
- σε περίπτωση λογαριασμού θεματοφυλακής, πρέπει να αναφερθεί το συνολικό ακαθάριστο ποσοστό των τόκων, των μερισμάτων ή το ποσό λοιπών εισοδημάτων που προέκυψαν και σχετίζονται με τα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον λογαριασμό, καθώς και τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα από την πώληση ή αγορά περιουσιακών στοιχείων, τα οποία πιστώθηκαν ή καταβλήθηκαν κατά την διάρκεια του ημερολογιακού έτους ή άλλης αντίστοιχης περιόδου υποβολής και για τα οποία το δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ενήργησε ως μεσάζων ή ως εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του δικαιούχου του λογαριασμού,
- σε περίπτωση καταθετικού λογαριασμού, πρέπει να κοινοποιηθεί το συνολικό ακαθάριστο ποσό των τόκων που χρεώθηκε ή πιστώθηκε στον λογαριασμό κατά την διάρκεια του ημερολογιακού έτους ή άλλης αντίστοιχης περιόδου υποβολής στοιχείων και
- σε περίπτωση που δεν είναι ούτε λογαριασμός θεματοφυλακής αλλά ούτε και καταθετικός λογαριασμός, πρέπει να αναφερθεί το συνολικό ακαθάριστο ποσό των τόκων που χρεώθηκε ή πιστώθηκε στον λογαριασμό κατά την διάρκεια του ημερολογιακού έτους ή άλλης αντίστοιχης περιόδου υποβολής στοιχείων, ως προς το οποίο το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι οφειλέτης ή χρεώστης, συμπεριλαμβανομένου του συνολικού ποσού τυχόν

πληρωμών εξόφλησης προς τον δικαιούχο του λογαριασμού κατά την διάρκεια της προαναφερόμενης περιόδου.

Στην περίπτωση των ΗΠΑ, οι πληροφορίες που κοινοποιούνται προς την Ελληνική Δημοκρατία, σχετικά με χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς που τηρούνται από φυσικά πρόσωπα ή οντότητες που έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, που περιλαμβάνονται σε κάθε δηλούν Αμερικανικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι οι εξής²:

- το όνομα, η διεύθυνση και ο Ελληνικό αριθμός φορολογικού μητρώου οποιουδήποτε προσώπου που είναι κάτοικος της Ελληνικής Δημοκρατίας και είναι δικαιούχος του λογαριασμού (εφόσον υπάρχει το ΑΦΜ στα αρχεία του δηλούντος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, αν δεν υπάρχει τότε κοινοποιείται η ημερομηνία γέννησης του σχετικού προσώπου),
- ο αριθμός του λογαριασμού,
- η επωνυμία και ο αριθμός ταυτοποίησης του δηλούντος Αμερικανικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος,
- το ακαθάριστο ποσό των τόκων που καταβλήθηκε σε καταθετικό λογαριασμό,
- το ακαθάριστο ποσό των μερισμάτων πηγής ΗΠΑ που χρεώθηκαν ή πιστώθηκαν στον λογαριασμό και
- το ακαθάριστο ποσό άλλων εισοδημάτων πηγής ΗΠΑ που χρεώθηκαν ή πιστώθηκαν στον λογαριασμό, στο βαθμό που υπόκεινται σε υποχρέωση υποβολής στοιχείων βάσει του κεφαλαίου εσωτερικών εσόδων των ΗΠΑ.

Οι πληροφορίες αυτές αφορούν ημερολογιακά έτη από το 2014 και έπειτα. Παρόλα αυτά, δεν θα κοινοποιηθούν όλες αυτές οι πληροφορίες από την πρώτη κιόλας ανταλλαγή, αλλά αυτό θα γίνει σταδιακά. Στην πρώτη περίπτωση, κατά την κοινοποίηση πληροφοριών δηλωτέων λογαριασμών από την Ελλάδα προς τις ΗΠΑ για το 2014 θα κοινοποιηθούν μόνο οι πληροφορίες που αφορούν τα προσωπικά στοιχεία των δικαιούχων του λογαριασμού, ο αριθμός και το υπόλοιπο του λογαριασμού, καθώς και τα στοιχεία του δηλούντος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στο οποίο ανήκει ο λογαριασμός. Για το έτος 2015, θα κοινοποιηθούν οι πληροφορίες που προαναφέρθηκαν μαζί με τα εισοδήματα από τόκους, μερίσματα ή λοιπά

² Ν. 4493, άρθρο 1

εισοδήματα που προέκυψαν από τον λογαριασμό θεματοφυλακής αλλά και τους τόκους των καταθετικών λογαριασμών. Ενώ για το 2016 θα κοινοποιηθούν όλες οι πληροφορίες που έχουν οριστεί στην συμφωνία.

Αντίθετα, οι πληροφορίες που θα κοινοποιήσουν οι ΗΠΑ για τους δηλωτέους λογαριασμούς προς την Ελλάδα θα περιλαμβάνουν όλες τις πληροφορίες που ορίστηκαν στην συμφωνία από το πρώτο έτος της εφαρμογής, δηλαδή από το 2014 και έπειτα.

Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να ανταλλάσσονται εντός της μεταγενέστερης ημερομηνίας μεταξύ των εννέα μηνών από το τέλος του ημερολογιακού έτους, στο οποίο θα αφορούν, ή την 30^η Σεπτεμβρίου που λαμβάνεται η υποχρέωση να της ανταλλαγής.

3.3 Ειδικοί όροι αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών

Για την ορθή πραγματοποίηση της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών έχουν θεσπιστεί κάποιοι κανόνες. Ο πρώτος από αυτούς αφορά οποιοδήποτε ποσό, το οποίο αναφέρεται κατά την ανταλλαγή πληροφοριών και πρέπει να δίνονται διευκρινίσεις σχετικά με το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται, καθώς και τον χαρακτήρισμό των πληρωμών που πραγματοποιούνται σε σχέση με έναν δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ, και καθορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της φορολογικής νομοθεσίας της Ελληνικής Δημοκρατίας, ενώ αντίστοιχα για έναν δηλωτέο λογαριασμό προς την Ελλάδα αυτές οι πληροφορίες καθορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της ομοσπονδιακής φορολογικής νομοθεσίας εισοδήματος των ΗΠΑ.

Όλες οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται υπόκεινται σε καθεστώς εμπιστευτικότητας και σε άλλα μέτρα προστασίας που προβλέπονται και περιλαμβάνουν τις διατάξεις που περιορίζουν την χρήση των πληροφοριών αυτών. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, έχει οριστεί η υποχρέωση πως μετά την έναρξη της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των ΗΠΑ, οι αρμόδιες αρχές των δύο χωρών παρέχουν έγγραφη γνωστοποίηση η μία στην άλλη όταν θέσουν όλες τις κατάλληλες δικλίδες ασφαλείας για να διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουν, παραμένουν εμπιστευτικές και χρησιμοποιούνται μόνο για φορολογικούς σκοπούς καθώς και για την υποδομή μιας αποτελεσματικής σχέσης ανταλλαγής πληροφοριών. Οι υποχρεώσεις των δύο μερών για την απόκτηση και την

ανταλλαγή πληροφοριών τίθεται σε ισχύ και εφαρμογή μετά τις έγγραφες αυτές γνωστοποιήσεις.

Σε περίπτωση που δεν έχει τεθεί σε ισχύ και εφαρμογή η συμφωνία για ανταλλαγή πληροφοριών, για οποιοδήποτε από τα δύο μέρη εντός 12 μηνών, επέρχεται η λήξη της.

3.4 Εφαρμογή του Νόμου FACTA στα δηλούντα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με έδρα ή υποκατάστημα στην Ελλάδα, θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τον κώδικα εσωτερικών εσόδων των ΗΠΑ, εάν η Ελληνική Δημοκρατία συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών. Το ίδρυμα αυτό έχει σαν υποχρεώσεις τα εξής³:

- να ταυτοποιεί τους δηλωτέους λογαριασμούς προς τις ΗΠΑ και υποβάλλει ετησίως στην Ελληνική αρμόδια αρχή τις πληροφορίες που απαιτούνται να κοινοποιηθούν κατά την ανταλλαγή πληροφοριών μέσα στον προκαθορισμένο χρόνο,
- για τα έτη 2015 και 2016, να υποβάλλει στην Ελληνική αρμόδια αρχή την επωνυμία κάθε μη συμμετέχοντος χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στο οποίο έχει πραγματοποιήσει πληρωμές και το συνολικό ποσό τους,
- να συμμορφώνεται με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις εγγραφής στο μητρώο στην ιστοσελίδα εγγραφής για το Νόμο FACTA της Υπηρεσίας Εσωτερικών Εσόδων των ΗΠΑ,
- στο βαθμό που ένα δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, είτε ενεργεί ως εξουσιοδοτημένος χρηματοπιστωτικός διαμεσολαβητής, που έχει επιλέξει να αναλαμβάνει πρωταρχική ευθύνη παρακράτησης σύμφωνα με τον κώδικα εσωτερικών εσόδων των ΗΠΑ, είτε είναι αλλοδαπή προσωπική εταιρία που έχει επιλέξει να ενεργεί ως αλλοδαπή προσωπική εταιρία που διενεργεί παρακράτηση ή είναι αλλοδαπό καταπίστευμα που έχει επιλέξει να ενεργεί ως αλλοδαπό καταπίστευμα που διενεργεί παρακράτηση, τότε παρακρατεί το

³ Ν. 4493, άρθρο 1

30% οποιασδήποτε πληρωμής τόκων, μερισμάτων, μισθωμάτων, μισθών, πριμ, προσόδων, αμοιβών, κερδών, εισοδημάτων τα οποία προέρχονται από πηγές εντός των ΗΠΑ που υπόκεινται σε πληρωμή φόρου προς οποιοδήποτε μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και

- στην περίπτωση δηλούντος Ελληνικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που ενεργεί ως ενδιάμεσος σε σχέση με πληρωμές που προέρχονται από τις ΗΠΑ οι οποίες υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου προς οποιοδήποτε μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα παρέχει σε οποιονδήποτε άμεσο πληρωτή αυτής της πληρωμής από τις ΗΠΑ που υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου τις πληροφορίες που απαιτούνται για την παρακράτηση και την υποβολή στοιχείων σε σχέση με αυτή την πληρωμή.

Κατ'εξαίρεση, ένα δηλούν ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, για το οποίο δεν ισχύουν όλα τα παραπάνω, δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου, εκτός εάν αυτό το ίδρυμα θεωρείται από την υπηρεσία εσωτερικών εσόδων των ΗΠΑ ως μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Όσον αφορά την αναστολή των κανόνων που σχετίζονται με μη συνεργάσιμους λογαριασμούς, οι ΗΠΑ δεν απαιτούν από ένα δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να παρακρατήσει φόρο από λογαριασμό που τηρείται από μη συνεργάσιμο δικαιούχο λογαριασμού ή να κλείσει αυτόν τον λογαριασμό εάν η Αμερικανική αρμόδια αρχή λάβει τις πληροφορίες που έχουν οριστεί από το νόμο και αφορούν τον συγκεκριμένο λογαριασμό.

Επίσης, οι ΗΠΑ θεωρούν κάθε μη δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ως συμμορφούμενο αλλοδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή απαλλασσόμενο πραγματικό δικαιούχο, ανάλογα με την περίπτωση. Μία τέτοια περίπτωση είναι τα Ελληνικά συνταξιοδοτικά προγράμματα, για τα οποία υπάρχει ειδική αντιμετώπιση. Για τον σκοπό αυτό, ένα τέτοιο συνταξιοδοτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει την οντότητα που έχει συσταθεί ή βρίσκεται στην Ελλάδα και διέπεται από το Ελληνικό δίκαιο, ή προκαθορισμένο συμβατικό ή νομικό μόρφωμα, που λειτουργεί με σκοπό να χορηγεί συντάξεις ή συνταξιοδοτικές παροχές ή να αποκτά εισόδημα για την χορήγηση αυτών των συντάξεων σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία και υπόκειται σε ρύθμιση όσον αφορά τις εισφορές, τις διανομές, την υποβολή στοιχείων, τις χορηγίες και τη φορολογία.

Παράλληλα, υπάρχουν ειδικοί κανόνες και για τις συνδεδεμένες οντότητες και υποκαταστήματα που είναι μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Πιο συγκεκριμένα, εάν ένα Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, έχει μία συνδεδεμένη οντότητα ή υποκατάστημα που λειτουργεί εντός της δικαιοδοσίας που απαγορεύει σε αυτή τη συνδεδεμένη οντότητα να πληροί τις απαιτήσεις ενός συμμετέχοντος αλλοδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή θεωρούμενου ως συμμορφωμένου ή έχει μία συνδεδεμένη οντότητα ή ένα υποκατάστημα που θεωρείται ως μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μόνο εξαιτίας της λήξης του μεταβατικού κανόνα για τα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα περιορισμένης ευθύνης και τα υποκαταστήματα περιορισμένης ευθύνης σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, αυτό το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εξακολουθεί να βρίσκεται σε συμμόρφωση με τους όρους της συμφωνίας αυτής και εξακολουθεί να θεωρείται ως συμμορφωμένο αλλοδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή απαλλασσόμενος πραγματικός δικαιούχος, ανάλογα με την περίπτωση, με την προϋπόθεση ότι⁴:

- το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θεωρεί κάθε τέτοια συνδεδεμένη οντότητα ή υποκατάστημα ως ξεχωριστό μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για τους σκοπούς όλων των απαιτήσεων υποβολής στοιχείων και παρακράτησης της παρούσας συμφωνίας και κάθε συνδεδεμένη οντότητα ή υποκατάστημα αυτοπροσδιορίζεται προς τους φορείς παρακράτησης ως μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα,
- κάθε τέτοια συνδεδεμένη οντότητα ταυτοποιεί τους δικούς του λογαριασμούς ΗΠΑ και υποβάλλει τις πληροφορίες που σχετίζονται με αυτούς τους λογαριασμούς όπως απαιτείται από τον κώδικα εσωτερικών εσόδων των ΗΠΑ στο βαθμό που επιτρέπεται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία που διέπει τη συνδεδεμένη οντότητα ή υποκατάστημα και
- κάθε τέτοια συνδεδεμένη οντότητα δεν προσελκύει συγκεκριμένα λογαριασμούς ΗΠΑ που τηρούνται από πρόσωπα που δεν είναι κάτοικοι στη δικαιοδοσία εντός της οποίας βρίσκεται αυτή η συνδεδεμένη οντότητα ή υποκατάστημα ή λογαριασμούς που τηρούνται από μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δεν έχουν συσταθεί στη δικαιοδοσία όπου δεν βρίσκονται αυτές οι συνδεδεμένες οντότητες ή υποκαταστήματα, και αυτές

⁴ Ν. 4493, άρθρο 1

οι συνδεδεμένες οντότητες ή υποκαταστήματα δεν χρησιμοποιούνται από το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή οποιαδήποτε άλλη συνδεδεμένη οντότητα για να παρακάμψουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία, ανάλογα με την περίπτωση.

Ωστόσο, υπάρχουν και εξαιρέσεις κατά την εφαρμογή των κανόνων που αφορούν την ειδική αντιμετώπιση των Ελληνικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων και των ειδικών κανόνων αναφορικά με τις συνδεδεμένες οντότητες και υποκαταστήματα που είναι μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Πιο συγκεκριμένα, η Ελληνική Δημοκρατία δεν υποχρεούται να αποκτήσει και να αλλάξει πληροφορίες που αφορούν ημερολογιακό έτος το οποίο προηγείται από το ημερολογιακό έτος αναφορικά με το οποίο απαιτείται να υποβληθούν παρόμοιες πληροφορίες στην αρμόδια αρχή των ΗΠΑ από συμμετέχοντα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, καθώς και να αρχίσει την ανταλλαγή πληροφοριών πριν από την ημερομηνία κατά την οποία τα συμμετέχοντα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα απαιτείται να υποβάλλουν παρόμοιες πληροφορίες σε αυτήν. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που οι Ελληνικές αρχές απαιτήσουν τέτοιου είδους πληροφορίες από τις ΗΠΑ.

3.5 Συνεργασία στη συμμόρφωση και επιβολή των κανόνων

Στην περίπτωση που μία αρμόδια αρχή θεωρεί πως υπάρχουν διαχειριστικά ή άλλα μικρά σφάλματα τα οποία μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την υποβολή εσφαλμένων ή ελλιπών στοιχείων ή να έχουν ως αποτέλεσμα άλλες παραβιάσεις της παρούσας συμφωνίας μεταξύ των μελών, τότε το γνωστοποιεί στην αρμόδια αρχή του άλλου μέρους η οποία με την σειρά της εφαρμόζει την εσωτερική της νομοθεσία για να αποκτήσει τα διορθωμένα και πλήρη στοιχεία.

Μία άλλη περίπτωση είναι η μία αρμόδια αρχή να διαπιστώσει και να ενημερώσει την αρμόδια αρχή του άλλου μέρους της συμφωνίας, ότι υφίσταται σημαντική μη συμμόρφωση, όπως παράλειψη υποβολής ή παράλειψη έγκαιρης διόρθωσης πληροφοριών, με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία που αφορά ένα δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην άλλη δικαιοδοσία. Η αρμόδια αρχή που ευθύνεται για αυτή την μη συμμόρφωση, με την χρήση της εσωτερικής της νομοθεσίας προσπαθεί να την αντιμετωπίσει. Εάν στην περίπτωση ενός δηλούντος

Ελληνικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, οι ενέργειες επιβολής των κανόνων δεν επιλύσουν το ζήτημα μη συμμόρφωσης εντός περιόδου 18 μηνών μετά την πρώτη ενημέρωση για ύπαρξη της, τότε οι αρμόδιες αρχές των ΗΠΑ θεωρούν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ως μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Τα δηλούντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τρίτους παρόχους υπηρεσιών για να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους, σχετικά με την υποβολή στοιχείων και τη δέουσα επιμέλεια, που επιβάλλονται σε αυτά από ένα μέρος της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων της εσωτερικής νομοθεσίας της εκάστοτε χώρας σχετικά με την τήρηση του φορολογικού απορρήτου και της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών. Για να γίνει όμως αυτό πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά ορισμένες υποχρεώσεις, όπως ότι τα δηλούντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεώνουν τους παρόχους να τηρούν αρχείο με τα αντίγραφα των πληροφοριών και των εγγράφων που συλλέγουν καθώς και να μην βασίζονται στις πληροφορίες που τους παρέχουν πάροχοι σχετικά με τα δηλωτέα πρόσωπα, σε περίπτωση που γνωρίζουν ότι τα στοιχεία αυτά είναι αναξιόπιστα. Ωστόσο, οι υποχρεώσεις αυτές παραμένουν στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και οι ενέργεια τρίτων καταλογίζονται για την εφαρμογή αστικών, διοικητικών και ποινικών κυρώσεων στα δηλούντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Για να αποτραπεί η αποφυγή υποβολής στοιχείων, τα μέρη εφαρμόζουν όλες τις απαραίτητες απαιτήσεις για να αποτρέπουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από το να υιοθετούν πρακτικές που έχουν σκοπό να παρακάμψουν την υποβολή στοιχείων που απαιτείται από την παρούσα συμφωνία.

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ αναγνωρίζοντας την ανάγκη για επίτευξη ισοδύναμων επιπέδων αμοιβαίας ανταλλαγής πληροφοριών με την Ελλάδα, δεσμεύεται να βελτιώσει τη διαφάνεια και να ενισχύσει τη σχέση ανταλλαγής πληροφοριών με αυτήν επιδιώκοντας έτσι την θέσπιση κανονισμών και τηρώντας τη σχετική νομοθεσία για την επίτευξη των ισοδύναμων επιπέδων αμοιβαίας αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών. Επίσης, οι κυβερνήσεις των δύο χωρών δεσμεύονται να συνεργαστούν, μαζί με άλλες κυβερνήσεις που έχουν συνάψει την ίδια συμφωνία με τις ΗΠΑ, για να αναπτύξουν μία πρακτική και αποτελεσματική εναλλακτική προσέγγιση προς επίτευξη των στόχων της πολιτικής των παρακρατήσεων στις οποίες υπόκεινται οι αλλοδαπές ενδιάμεσες πληρωμές και τα ακαθάριστα έσοδα ώστε να ελαχιστοποιεί την επιβάρυνση. Παράλληλα, όσον αφορά τους δηλωτέους λογαριασμούς που τηρούνται από ένα δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά την

ημερομηνία προσδιορισμού, οι ΗΠΑ δεσμεύονται να καθιερώσουν κανόνες που θα απαιτούν από τα δηλούντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα την απόκτηση και υποβολή του Ελληνικού ΑΦΜ κάθε δικαιούχου δηλωτέου λογαριασμού προς την Ελλάδα, καθώς και η Ελλάδα από την πλευρά της δεσμεύεται για την καθιέρωση των κανόνων που θα απαιτούν από τα δηλούντα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα την απόκτηση του Αμερικανικού ΑΦΜ.

3.6 Διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για την ταυτοποίηση δηλωτέων λογαριασμών προς τις ΗΠΑ και τους λογαριασμούς που τηρούνται από μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Ατομικοί Λογαριασμοί

Υπάρχουν δύο είδη ατομικών λογαριασμών, οι προϋπάρχοντες ατομικοί λογαριασμοί και οι νέοι ατομικοί λογαριασμοί.

Προϋπάρχοντες ατομικοί λογαριασμοί

Η πρώτη κατηγορία ταυτοποίησης δηλωτέων λογαριασμών είναι οι προϋπάρχοντες ατομικοί λογαριασμοί, δηλαδή χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί που τηρούνται σε δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά την ημερομηνία προσδιορισμού, δηλαδή την ημερομηνία από την οποία το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ αποφασίζει να μην εφαρμόζει πλέον παρακράτηση στα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η οποία για την Ελλάδα είναι η 30^η Νοεμβρίου 2014.

Υπάρχουν προϋπάρχοντες λογαριασμοί, οι οποίοι δεν απαιτείται να εξεταστούν, να δηλωθούν ή να ταυτοποιηθούν ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ, εκτός εάν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στο οποίο ανήκουν αποφασίσει διαφορετικά. Ένας τέτοιος λογαριασμός είναι ο προϋπάρχον ατομικός λογαριασμός με το υπόλοιπο του να μην υπερβαίνει τις 50.000\$ ΗΠΑ κατά την ημερομηνία προσδιορισμού, ενώ το ίδιο χρηματικό όριο ισχύει και για τους καταθετικούς λογαριασμούς. Η εξαίρεση αυτή ισχύει και στην περίπτωση που ο προϋπάρχον ατομικός λογαριασμός είναι ασφαλιστήριο συμβόλαιο με αξία εξαγοράς ή συμβόλαιο

προσόδων είτε με την προϋπόθεση η αξία να μην υπερβαίνει τις 250.000\$ ΗΠΑ κατά την προαναφερόμενη ημερομηνία είτε με την προϋπόθεση ότι η νομοθεσία ή οι αρμόδιες αρχές της Ελλάδος ή των ΗΠΑ αποτρέπουν ουσιαστικά την πώληση ενός τέτοιου συμβολαίου σε κατοίκους των ΗΠΑ, όπως για παράδειγμα εάν το αντίστοιχο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα δεν είναι καταχωρημένο σύμφωνα με το Αμερικανικό δίκαιο, και το δίκαιο της Ελλάδος απαιτεί την υποβολή στοιχείων ή την παρακράτηση σχετικά με τα ασφαλιστικά προϊόντα που κατέχονται από κατοίκους της Ελλάδος.

Μία κατηγορία προϋπαρχόντων ατομικών λογαριασμών που εξετάζονται, ταυτοποιούνται ή δηλώνονται είναι οι λογαριασμοί χαμηλότερης αξίας, δηλαδή λογαριασμοί που το υπόλοιπο τους κυμαίνεται μεταξύ των 50.000\$ και των 1.000.000\$ ΗΠΑ (από τις 250.000\$ έως το 1.000.000\$ για ασφαλιστήρια συμβόλαια με αξία εξαγοράς ή συμβόλαιο προσόδων), κατά την ημερομηνία προσδιορισμού. Το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να ερευνήσει στα ηλεκτρονικά αρχεία που διατηρεί για κάποια σχετική ένδειξη σχετικά με λογαριασμούς που αφορούν τις ΗΠΑ. Οι ενδείξεις αυτές είναι οι εξής⁵:

- ταυτοποίηση του δικαιούχου λογαριασμού ως κάτοικος των ΗΠΑ,
- αδιαμφισβήτητη ένδειξη τόπου γέννησης στις ΗΠΑ,
- ύπαρξη τρέχουσας ταχυδρομικής διεύθυνσης ή διεύθυνση κατοικίας στις ΗΠΑ,
- ύπαρξη τρέχοντος τηλεφωνικού αριθμού στις ΗΠΑ,
- πάγιες εντολές για την μεταφορά κεφαλαίων σε λογαριασμό που τηρεί στις ΗΠΑ,
- ισχύον πληρεξούσιο ή δικαίωμα υπογραφής που χορηγείται σε πρόσωπο με διεύθυνση στις ΗΠΑ, ή
- μία διεύθυνση με την ένδειξη την «φροντίδι του» ή διεύθυνση «φύλαξης αλληλογραφίας» που είναι η μοναδική διεύθυνση που διαθέτει στα αρχεία του το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για τον δικαιούχο του λογαριασμού. Στην περίπτωση του προϋπαρχόντος ατομικού λογαριασμού χαμηλότερης αξίας, η ύπαρξη μίας τέτοιας διεύθυνση δεν θεωρείται ως σχετική ένδειξη με τις ΗΠΑ.

⁵ Ν. 4493, άρθρο 1

Στην περίπτωση που κατά την διάρκεια της ηλεκτρονικής έρευνας δεν βρεθεί κάποια από αυτές τις ενδείξεις τότε δεν απαιτείται καμία επιπλέον ενέργεια μέχρι να υπάρξει αλλαγή στις περιστάσεις η οποία να έχει ως αποτέλεσμα τη σύνδεση μιας ή περισσότερων ενδείξεων σχετικών με τις ΗΠΑ με το δηλούν λογαριασμό ή να καταστεί λογαριασμός υψηλής αξίας.

Αντίθετα, στην περίπτωση που κατά την διάρκεια της ηλεκτρονικής έρευνας βρεθεί οποιαδήποτε από τις προαναφερόμενες ενδείξεις, ή αν υπάρξει αλλαγή στις περιστάσεις η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη σύνδεση μιας ή περισσότερων ενδείξεων με το λογαριασμό, τότε το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να θεωρεί τον λογαριασμό ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ. Παρά την ύπαρξη αυτών των ενδείξεων, μπορεί να μη θεωρηθεί ο λογαριασμός ως δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ, εάν στις περιπτώσεις που αφορούν τον δικαιούχο του λογαριασμού και περιέχουν πληροφορίες έστω για μία από τις παραπάνω ενδείξεις (πχ τόπος γέννησης τις ΗΠΑ), ένα δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αποκτά ή έχει προηγουμένως εξετάσει και τηρεί στο αρχείο του είτε αυτοπιστοποίηση ότι ο δικαιούχος του λογαριασμού δεν είναι ούτε πολίτης αλλά ούτε έχει την φορολογική κατοικία στις ΗΠΑ, είτε διαθέτει αποδεικτικά έγγραφα, στα οποία περιλαμβάνονται το πιστοποιητικό κατοικίας, Αμερικάνικό διαβατήριο ή έγκυρο έγγραφο ταυτότητας που έχει εκδοθεί από αρμόδιο κρατικό φορέα το οποίο αναγράφει το όνομα του φυσικού προσώπου και χρησιμοποιείται κατά κανόνα για σκοπούς ταυτοποίησης, τα οποία βεβαιώνουν ότι το καθεστώς του δικαιούχου του λογαριασμού δεν είναι φυσικό πρόσωπο το οποίο είναι πολίτης ή κάτοικος των ΗΠΑ ή οντότητα η οποία οργανώθηκε σε αυτές.

Η εξέταση αυτών των προϋπαρχόντων ατομικών λογαριασμών χαμηλότερης αξίας για τις σχετικές με τις ΗΠΑ ενδείξεις πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των δύο ετών από την ημερομηνία προσδιορισμού. Εφόσον, οι προϋπάρχοντες ατομικοί λογαριασμοί ταυτοποιηθούν ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ, θα θεωρούνται ως δηλωτέοι για όλα τα επόμενα έτη, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος του λογαριασμού πάψει να είναι πρόσωπο ΗΠΑ.

Η δεύτερη κατηγορία προϋπαρχόντων ατομικών λογαριασμών που εξετάζονται, ταυτοποιούνται ή δηλώνονται είναι οι λογαριασμοί υψηλής αξίας, δηλαδή αυτοί που το υπόλοιπο τους υπερβαίνει το 1.000.000\$ ΗΠΑ κατά την ημερομηνία προσδιορισμού ή την 31^η Δεκεμβρίου 2015 ή οποιουδήποτε επόμενου έτους. Το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα ερευνήσει στα ηλεκτρονικά αρχεία

που διατηρεί για να εντοπίσει οποιαδήποτε από τις σχετικές με τις ΗΠΑ ενδείξεις, όπως και στην περίπτωση του λογαριασμού χαμηλότερης αξίας.

Κατά την ηλεκτρονική έρευνα, οι βάσεις δεδομένων θεωρούνται ότι περιέχουν επαρκείς πληροφορίες, εφόσον οι πληροφορίες που υπάρχουν σε αυτές περιλαμβάνουν τα ακόλουθα⁶:

- την ιθαγένεια ή το καθεστώς κατοικίας του δικαιούχου λογαριασμού,
- τη διεύθυνση κατοικίας και την ταχυδρομική διεύθυνση του δικαιούχου λογαριασμού που περιέχονται στον τρέχον φάκελο που τηρεί το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα,
- τον αριθμό τηλεφώνου του δικαιούχου λογαριασμού, οι οποίοι περιέχονται στον τρέχοντα φάκελο που τηρεί το ίδρυμα,
- εάν υπάρχουν ισχύουσες πάγιες εντολές για μεταφορά κεφαλαίων του λογαριασμού σε άλλο λογαριασμό,
- εάν υπάρχει τρέχουσα διεύθυνση με την ένδειξη «φροντίδι του» ή διεύθυνση «φύλαξης αλληλογραφίας» για τον δικαιούχο λογαριασμού, και
- εάν υπάρχει πληρεξούσιο ή δικαίωμα υπογραφής για το λογαριασμό.

Ωστόσο, εάν οι βάσεις δεδομένων δεν περιέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τον λογαριασμό υψηλής αξίας, τότε το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να κάνει έρευνα σε αρχεία εγγράφων τα οποία διατηρεί, πιο συγκεκριμένα στον τρέχοντα φάκελο του πελάτη και στην περίπτωση που δεν περιέχονται σε αυτόν, οφείλει να εξετάσει έγγραφα τα οποία σχετίζονται με τον λογαριασμό και έχουν αποκτηθεί εντός των τελευταίων πέντε ετών για οποιαδήποτε από τις σχετικές με τις ΗΠΑ ενδείξεις, οι οποίες προαναφέρθηκαν. Τα εξεταζόμενα έγγραφα αυτά είναι τα εξής⁷:

- τα πιο πρόσφατα αποδεικτικά έγγραφα που συλλέχθηκαν σε σχέση με τον λογαριασμό,
- την πιο πρόσφατη σύμβαση ανοίγματος λογαριασμού ή τεκμηρίωση,
- την πιο πρόσφατη τεκμηρίωση που αποκτήθηκε από το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα με τις διαδικασίες καταπολέμησης της

⁶ Ν. 4493, άρθρο 1

⁷ Ν. 4493, άρθρο 1

νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για άλλους ρυθμιστικούς σκοπούς,

- τυχόν πληρεξούσιο ή δικαίωμα υπογραφής που είναι σε ισχύ, και
- τυχόν ισχύουσες πάγιες εντολές για μεταφορά κεφαλαίων.

Εκτός από την έρευνα σε ηλεκτρονικά αρχεία και σε αρχεία εγγράφων που τηρεί το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, υπάρχει και η έρευνα του συμβούλου πελατείας για πραγματική γνώση, σύμφωνα με την οποία, το ίδρυμα οφείλει να θεωρεί ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ οποιονδήποτε λογαριασμό υψηλής αξίας έχει ανατεθεί σε σύμβουλο πελατείας, εφόσον ο ίδιος γνωρίζει πραγματικά ότι ο δικαιούχος λογαριασμού είναι πρόσωπο ΗΠΑ.

Όσον αφορά τα αποτελέσματα της ανεύρεσης ενδείξεων με τις ΗΠΑ, σε περίπτωση που κατά την ενισχυμένη εξέταση των λογαριασμών υψηλής αξίας δεν βρεθεί καμία ένδειξη και ο λογαριασμός δεν ταυτοποιείται ως τηρούμενος από καθορισμένο πρόσωπο ΗΠΑ, τότε δεν απαιτείται καμία περαιτέρω ενέργεια έως ότου υπάρξει αλλαγή στις περιστάσεις, η οποία έχει σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση μίας ή περισσότερων ενδείξεων. Αντίθετα, σε περίπτωση που βρεθεί μία από τις προαναφερόμενες ενδείξεις ή εάν υπάρξει μεταγενέστερη αλλαγή στις περιστάσεις, με αποτέλεσμα τη σύνδεση μιας ή περισσότερων ενδείξεων τότε ο λογαριασμός θεωρείται ως δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ. Τέλος, εάν οι προϋπάρχοντες ατομικοί λογαριασμοί ταυτοποιηθούν ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ, θα θεωρούνται ως δηλωτέοι για όλα τα επόμενα έτη, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία ο δικαιούχος του λογαριασμού πάψει να είναι καθορισμένο πρόσωπο ΗΠΑ. Στην περίπτωση που ένας προϋπάρχον λογαριασμός είναι υψηλής αξίας κατά την ημερομηνία προσδιορισμού, τότε το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να ολοκληρώσει τις διαδικασίες ενισχυμένης εξέτασης εντός ενός έτους από την ημερομηνία προσδιορισμού, εφόσον ταυτοποιήσει τον λογαριασμό ως δηλωτέο προς τις ΗΠΑ, στις ή πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2014 το δηλούν ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να υποβάλει τις απαιτούμενες πληροφορίες αναφορικά με το 2014 κατά την πρώτη ανταλλαγή πληροφοριών και έκτοτε σε ετήσια βάση. Εάν ο λογαριασμός ταυτοποιηθεί μετά τις 31 Δεκεμβρίου του 2014, δεν θα υποβάλει τις πληροφορίες για τον λογαριασμό που αφορούν το έτος 2014, αλλά θα υποβάλει πληροφορίες για τον λογαριασμό που αφορούν τα επόμενα χρόνια σε ετήσια βάση. Επιπλέον, σε περίπτωση που ένας λογαριασμός δεν θεωρηθεί αρχικά ως

λογαριασμός υψηλής αξίας κατά την ημερομηνία προσδιορισμού, αλλά θεωρηθεί αργότερα πιο συγκεκριμένα από την τελευταία μέρα του 2015 και έπειτα, το δηλούν ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να πραγματοποιήσει τις διαδικασίες ενισχυμένης εξέτασης εντός έξι μηνών μετά την τελευταία ημέρα του ημερολογιακού έτους κατά του οποίου ο λογαριασμός θεωρείται υψηλής αξίας. Εφόσον κατά την διαδικασία αυτή ταυτοποιηθεί ως δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ, το δηλούν ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να κοινοποιήσει τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με αυτόν τον λογαριασμό αναφορικά με το έτος κατά το οποίο ταυτοποιείται ως δηλωτέος λογαριασμός και για τα επόμενα έτη σε ετήσια βάση, εκτός και αν ο δικαιούχος του λογαριασμού πάψει να θεωρείται καθορισμένο πρόσωπο ΗΠΑ.

Νέοι Ατομικοί Λογαριασμοί

Η δεύτερη κατηγορία ταυτοποίησης δηλωτέων ατομικών λογαριασμών είναι οι νέοι ατομικοί λογαριασμοί, δηλαδή χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί οι οποίοι τηρούνται από ιδιώτες και έχουν ανοιχθεί σε δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μετά την ημερομηνία προσδιορισμού.

Υπάρχουν νέοι ατομικοί λογαριασμοί οι οποίοι δεν απαιτείται να ταυτοποιηθούν, να εξεταστούν ή να δηλωθούν ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ, εκτός και αν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αποφασίσει διαφορετικά. Οι λογαριασμοί αυτοί είναι καταθετικοί λογαριασμοί, με υπόλοιπο έως 50.000\$ ΗΠΑ καθώς και ασφαλιστήρια συμβόλαια με αξία εξαγοράς, η οποία δεν υπερβαίνει τις 50.000\$ ΗΠΑ, στο τέλος οποιουδήποτε ημερολογιακού έτους ή άλλης περιόδου υποβολής στοιχείων.

Όσον αφορά τους υπόλοιπους νέους ατομικούς λογαριασμούς, πέρα από τις προαναφερόμενες εξαιρέσεις, με το άνοιγμα τους απαιτείται τα δηλούν Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να αποκτήσουν αυτοπιστοποίηση, η οποία μπορεί να αποτελεί μέρος της τεκμηρίωσης για το άνοιγμα των νέων ατομικών λογαριασμών, η οποία επιτρέπει στο ίδρυμα να προσδιορίσει εάν οι δικαιούχοι των νέων αυτών λογαριασμών είναι φορολογικοί κάτοικοι των ΗΠΑ και να επιβεβαιώσει την ευλογοφάνεια αυτής της αυτοπιστοποίησης με βάση τις πληροφορίες που αποκτήθηκαν από το εκάστοτε δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σε σχέση

με το άνοιγμα των νέων λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένης τυχόν τεκμηρίωσης που συλλέχθηκε σύμφωνα με τις διαδικασίες καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Σε περίπτωση που στην αυτοπιστοποίηση διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος του λογαριασμού έχει για φορολογική κατοικία τις ΗΠΑ, τότε το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θεωρεί τον λογαριασμό αυτόν ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ και η αυτοπιστοποίηση που αποκτά πρέπει να περιλαμβάνει τον Αμερικανικό ΑΦΜ του δικαιούχου. Αντίθετα, εάν υπάρξει αλλαγή στις περιστάσεις σε σχέση με το νέο ατομικό λογαριασμό, με αποτέλεσμα το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να θεωρεί ή να γνωρίζει πως η αρχική αυτοπιστοποίηση είναι λανθασμένη, τότε το ίδρυμα δεν μπορεί να βασιστεί σε αυτήν αλλά οφείλει να αποκτήσει νέα ισχύουσα αυτοπιστοποίηση στην οποία θα βεβαιώνεται εάν ο δικαιούχος του λογαριασμού είναι πολίτης ή έχει την φορολογική του κατοικία στις ΗΠΑ. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να γίνει αυτό τότε το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θεωρεί τον λογαριασμό ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ.

Λογαριασμοί Οντότητας

Σε αυτό το είδος λογαριασμών γίνεται ιδιαίτερος λόγος για την Παθητική μη Αμερικανική οντότητα, η οποία δεν είναι Αμερικανικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή οποιαδήποτε μη Αμερικανική οντότητα που έχει συσταθεί στην Ελλάδα ή σε άλλη δικαιοδοσία εταίρου και δεν είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Πιο συγκεκριμένα, ως Παθητική μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα (ΜΧΑΟ) ορίζεται οποιαδήποτε τέτοιου είδους οντότητα που είναι αλλοδαπή προσωπική εταιρία ή καταπίστευμα που διενεργεί παρακράτηση σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ. Μία Παθητική μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα δεν πρέπει να πληροί τα παρακάτω κριτήρια που αφορούν την αντίστοιχη Ενεργή οντότητα⁸:

- ποσοστό μικρότερο του 50% του ακαθάριστου εισοδήματος της μη χρηματοπιστωτικής αλλοδαπής οντότητας για το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή άλλης αντίστοιχης περιόδου υποβολής στοιχείων είναι παθητικό εισόδημα και ποσοστό μικρότερο του 50% των περιουσιακών στοιχείων που

⁸ Ν. 4493, άρθρο 1

κατέχονται από τη μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή άλλης αντίστοιχης περιόδου υποβολής στοιχείων είναι περιουσιακά στοιχεία που παράγουν ή διακρατούνται για την παραγωγή παθητικού εισοδήματος, το οποίο προέρχεται από τόκους, μερίσματα, προσόδους, μισθώματα και αμοιβές για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθαρό εισόδημα από συμβάσεις ανταλλαγής, ποσά που εισπράττονται από ασφαλιστήρια συμβόλαια με αξία εξαγοράς,

- οι τίτλοι κεφαλαίου της μη χρηματοπιστωτικής αλλοδαπής οντότητας ή η ΜΧΑΟ είναι συνδεδεμένη οντότητα μιας οντότητας είναι αντικείμενα τακτικής διαπραγμάτευσης σε αναγνωρισμένη αγορά κινητών αξιών,
- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα έχει οργανωθεί στην Αμερικανική Σαμόα, στην Κοινοπολιτεία του Πουέρτο Ρίκο, στην Κοινοπολιτεία των Βορείων Μαριανών Νήσων, στη νήσο Γκουάμ ή στις Αμερικανικές Παρθένες Νήσους και όλοι οι κύριοι του δικαιούχου της πληρωμής είναι κάτοικοι αυτών των περιοχών,
- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα είναι κυβέρνηση (όχι των ΗΠΑ), πολιτική υποδιαίρεση της κυβέρνησης, ή ένας δημόσιος φορέας που εκτελεί μία λειτουργία της εν λόγω κυβέρνησης ή της εν λόγω πολιτικής υποδιαίρεσης αυτής κυβέρνηση στην Αμερικανική Σαμόα, στην Κοινοπολιτεία του Πουέρτο Ρίκο, στην Κοινοπολιτεία των Βορείων Μαριανών Νήσων, στη νήσο Γκουάμ ή στις Αμερικανικές Παρθένες Νήσους, διεθνής οργανισμός, μη Αμερικανική κεντρική εκδίδουσα τράπεζα ή οντότητα που ανήκει εξ ολοκλήρου σε ένα ή περισσότερα από τα προαναφερόμενα,
- στην ουσία, όλες οι δραστηριότητες της μη χρηματοπιστωτικής αλλοδαπής οντότητας συνίστανται στην κατοχή των τίτλων κεφαλαίων που βρίσκονται στην κυκλοφορία, μίας ή περισσότερων θυγατρικών με δραστηριότητες σε επιχειρηματικούς κλάδους ή τομείς διαφορετικούς από αυτούς του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή στη παροχή χρηματοδότησης και υπηρεσιών προς αυτές, με την εξαίρεση ότι μία οντότητα δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να υπαχθεί σε καθεστώς ΜΧΑΟ εάν λειτουργεί ως επενδυτικό κεφάλαιο, όπως ιδιωτικό επενδυτικό κεφάλαιο, εταιρία επιχειρηματικού κεφαλαίου, ή κεφάλαιο εξαγορών μέσω μόχλευσης, ή οποιοδήποτε επενδυτικό σχήμα σκοπός του οποίου είναι να αποκτή ή να χρηματοδοτεί εταιρίες και να

διατηρεί στη συνέχεια δικαιώματα σε αυτές τις εταιρίες ως τίτλους κεφαλαίου για επενδυτικούς σκοπούς,

- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα δεν έχει ακόμη επιχειρηματική δραστηριότητα και δεν έχει προηγούμενο ιστορικό λειτουργίας, αλλά επενδύει κεφάλαιο σε περιουσιακά στοιχεία με σκοπό την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας διαφορετικής από αυτήν του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, με την προϋπόθεση ότι η εν λόγω εξαίρεση δεν εφαρμόζεται στην μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα μετά την πάροδο μηνών από την ημερομηνία της αρχικής σύστασης της,
- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα δεν υπήρξε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα κατά τα τελευταία πέντε χρόνια και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ρευστοποίησης των περιουσιακών της στοιχείων ή αναδιοργανώνεται με σκοπό να συνεχίσει να δραστηριοποιείται ή να δραστηριοποιηθεί εκ νέου σε επιχειρηματικό τομέα διαφορετικό από αυτόν του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος,
- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα ασκεί κυρίως δραστηριότητες χρηματοδότησης και αντιστάθμισης κινδύνου με ή για συνδεδεμένες οντότητες που δεν είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και δεν παρέχει υπηρεσίες χρηματοδότησης ή αντιστάθμισης κινδύνου σε οποιαδήποτε οντότητα που δεν είναι συνδεδεμένη, εφόσον ο όμιλος οποιωνδήποτε τέτοιων συνδεδεμένων οντοτήτων δραστηριοποιείται πρωτίστως σε επιχειρηματικό τομέα διαφορετικό από αυτόν του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος,
- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα είναι «εξαιρούμενη ΜΧΑΟ», ή
- η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα έχει συσταθεί και λειτουργεί στη δικαιοδοσία της κατοικίας της αποκλειστικά για αθλητικούς, εκπαιδευτικούς, φιλανθρωπικούς ή άλλους παρόμοιους σκοπούς ή έχει συσταθεί και λειτουργεί στη δικαιοδοσία της κατοικίας της και αποτελεί επαγγελματική οργάνωση, σύλλογο επιχειρήσεων, εμπορικό επιμελητήριο, οργάνωση εργαζομένων ή αγροτικών εκμεταλλεύσεων, ένωση πολιτικών ή οργάνωση που λειτουργεί αποκλειστικά για την προαγωγή της κοινωνικής ευημερίας. Επίσης, η μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα απαλλάσσεται από το φόρο εισοδήματος στη δικαιοδοσία της κατοικίας της και δεν διαθέτει μετόχους ή μέλη που έχουν δικαιώματα κυριότητας επί των εσόδων ή των

περιουσιακών της στοιχείων. Παράλληλα, η ισχύουσα νομοθεσία της δικαιοδοσίας της κατοικίας της μη χρηματοπιστωτικής αλλοδαπής οντότητας ή τα συστατικά έγγραφα της δεν επιτρέπουν οποιαδήποτε διανομή εσόδων ή περιουσιακών στοιχείων της σε φυσικό πρόσωπο ή μη φιλανθρωπική οντότητα ή τη χρήση των εσόδων ή περιουσιακών στοιχείων προς όφελος φυσικού προσώπου ή μη φιλανθρωπικής οντότητας, εκτός αν η διαμονή ή χρήση γίνεται στο πλαίσιο της άσκησης των φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων της, ή ως πληρωμή εύλογης αμοιβής για την παροχή υπηρεσιών, ή ως πληρωμή τιμήματος για την πραγματική εμπορική αξία ιδιοκτησίας την οποία έχει αγοράσει η ίδια και η ισχύουσα νομοθεσία της δικαιοδοσίας της κατοικίας της μη χρηματοπιστωτικής αλλοδαπής οντότητας ή τα συστατικά έγγραφα της απαιτούν, σε περίπτωση εκκαθάρισης ή διάλυσης της, να διανέμονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία της σε κρατική οντότητα ή σε άλλη μη κερδοσκοπική οργάνωση, ή να περιέχονται στο δημόσιο της δικαιοδοσίας της κατοικίας της ή σε οποιαδήποτε πολιτική υποδιαίρεση αυτής.

Ομοίως, και σε αυτή την κατηγορία λογαριασμών υπάρχουν δύο είδη λογαριασμών οντοτήτων, οι προϋπάρχοντες λογαριασμοί και οι νέοι λογαριασμοί.

Προϋπάρχοντες Λογαριασμοί Οντότητας

Η πρώτη κατηγορία ταυτοποίησης δηλωτέων λογαριασμών οντοτήτων προς τις ΗΠΑ είναι οι προϋπάρχοντες λογαριασμοί.

Υπάρχουν προϋπάρχοντες λογαριασμοί οντοτήτων για τους οποίους δεν απαιτείται η εξέταση, η ταυτοποίηση ή η δήλωση τους ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ, εκτός εάν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στο οποίο ανήκουν αποφασίσει διαφορετικά. Οι λογαριασμοί που ανήκουν σε αυτήν την κατηγορία είναι οι προϋπάρχοντες λογαριασμοί οντοτήτων με το υπόλοιπο τους να μην υπερβαίνει τις 250.000\$ ΗΠΑ κατά την ημερομηνία προσδιορισμού, δηλαδή στις 30^η Νοεμβρίου 2014, και μέχρι το υπόλοιπο τους να υπερβεί το 1.000.000\$ ΗΠΑ.

Αντίθετα, εάν το υπόλοιπο των προϋπαρχόντων λογαριασμών οντοτήτων υπερβαίνει τις 250.000\$ ΗΠΑ κατά την ημερομηνία προσδιορισμού ή τις υπερβαίνει την τελευταία μέρα του έτους 2015 ή άλλου επόμενου έτους υπερβαίνει το

1.000.000\$ ΗΠΑ πρέπει να εξετάζονται. Από αυτούς τους εξεταστέους λογαριασμούς απαιτείται η υποβολή στοιχείων μόνο για λογαριασμούς που τηρούνται από μία ή περισσότερες οντότητες, οι οποίες είναι προσωπικές ή κεφαλαιουχικές εταιρίες που έχουν οργανωθεί στις ΗΠΑ, ή από παθητικές μη χρηματοπιστωτικές αλλοδαπές οντότητες, με ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα που ασκούν έλεγχο σε μία οντότητα και είναι πολίτες ή κάτοικοι των ΗΠΑ. Παράλληλα, οι λογαριασμοί που τηρούνται από μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα χαρακτηρίζονται ως λογαριασμοί για τους οποίους οι αθροιστικές πληρωμές δηλώνονται προς την αρμόδια αρχή της Ελλάδας. Αυτού του είδους λογαριασμοί θεωρούνται ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ.

Οι λογαριασμοί αυτοί, για τους οποίους απαιτείται η υποβολή στοιχείων, υπόκεινται σε διαδικασίες εξέτασης για την ταυτοποίηση λογαριασμών οντοτήτων. Για αυτούς τους προϋπάρχοντες λογαριασμούς οντοτήτων, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να εφαρμόσει ορισμένες διαδικασίες εξέτασης, ώστε να προσδιορίσει εάν ο λογαριασμός τηρείται από ένα ή περισσότερα καθορισμένα πρόσωπα ΗΠΑ, από Παθητικές μη χρηματοπιστωτικές οντότητες με ένα ή περισσότερα ελέγχοντα πρόσωπα που είναι πολίτες ή κάτοικοι των ΗΠΑ, ή από μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Αναλυτικότερα οι διαδικασίες είναι οι εξής⁹:

- Προσδιορισμός σχετικά με το εάν η οντότητα είναι καθορισμένο πρόσωπο των ΗΠΑ. Σε αυτή την περίπτωση, η διαδικασία που επιβάλλεται είναι να γίνει εξέταση των πληροφοριών που τηρούνται για τους ρυθμιστικούς σκοπούς ή σκοπούς διαχείρισης σχέσεων με πελάτες, ώστε να προσδιοριστεί εάν οι πληροφορίες, οι οποίες περιλαμβάνουν τον τόπο ίδρυσης ή σύστασης, ή την διεύθυνση στις ΗΠΑ, υποδεικνύουν ότι ο δικαιούχος λογαριασμού είναι πρόσωπο των ΗΠΑ. Εφόσον υποδεικνύεται κάτι τέτοιο, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να θεωρεί τον λογαριασμό ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ, εκτός αν αποκτήσει αυτοπιστοποίηση από τους δικαιούχους του λογαριασμού ή προσδιορίσει μέσω πληροφοριών που έχει στην κατοχή του ή που είναι διαθέσιμες στο κοινό ότι ο δικαιούχος του λογαριασμού δεν είναι καθορισμένο πρόσωπο των ΗΠΑ.

⁹ Ν. 4493, άρθρο 1

- Προσδιορισμός σχετικά με το εάν μία μη Αμερικανική οντότητα είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Ομοίως, η διαδικασία που επιβάλλεται είναι να γίνει εξέταση των πληροφοριών που τηρούνται για τους ρυθμιστικούς σκοπούς ή σκοπούς διαχείρισης σχέσεων με πελάτες, ώστε να προσδιοριστεί αν οι πληροφορίες υποδεικνύουν ότι ο δικαιούχος λογαριασμός είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Εφόσον υποδεικνύουν κάτι τέτοιο οι πληροφορίες ή το δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα επαληθεύει τον παγκόσμιο αριθμό μητρώου διαμεσολαβητή του δικαιούχου λογαριασμού στο κατάλογο των αλλοδαπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που δημοσιεύεται από το Υπουργείο Εσωτερικών Εσόδων των ΗΠΑ, τότε ο λογαριασμός δεν θεωρείται δηλωτέος προς τις ΗΠΑ.
- Προσδιορισμός σχετικά με το εάν ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οι πληρωμές προς αυτό υπόκεινται σε αθροιστική υποβολή στοιχείων. Σε αυτή την περίπτωση το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μπορεί να προσδιορίσει ότι ο δικαιούχος λογαριασμού είναι Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή δικαιοδοσίας εταίρου, εάν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα προσδιορίσει σωστά ότι ο δικαιούχος λογαριασμού υπόκειται σε ένα τέτοιο καθεστώς, βάσει του παγκόσμιου αριθμού μητρώου διαμεσολαβητή του δικαιούχου λογαριασμού στον κατάλογο των αλλοδαπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που δημοσιεύεται από την υπηρεσία εσωτερικών εσόδων των ΗΠΑ ή βάσει άλλων πληροφοριών οι οποίες είναι διαθέσιμες στο κοινό ή βρίσκονται στην κατοχή του δηλούντος Ελληνικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Σε μία τέτοια περίπτωση, δεν απαιτείται περαιτέρω εξέταση, ταυτοποίηση ή υποβολή στοιχείων σχετικά με τον λογαριασμό. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος λογαριασμού είναι Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ή άλλης δικαιοδοσίας εταίρου που θεωρείται από την υπηρεσία των ΗΠΑ ως μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, τότε ο λογαριασμός δεν είναι δηλωτέος προς τις ΗΠΑ, αλλά οι πληρωμές προς τον δικαιούχο λογαριασμού πρέπει να δηλώνονται ετησίως στην αρμόδια αρχή της Ελλάδας μαζί με την επωνυμία κάθε μη συμμετέχοντος ιδρύματος. Αντίθετα, στην περίπτωση που ο δικαιούχος λογαριασμού δεν είναι Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή άλλης δικαιοδοσίας εταίρου, τότε το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό

ίδρυμα οφείλει να χαρακτηρίζει τον δικαιούχο λογαριασμού ως μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, οι πληρωμές προς το οποίο είναι δηλωτές προς την Ελληνική αρμόδια αρχή, εκτός εάν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αποκτήσει αυτοπιστοποίηση από τον δικαιούχο λογαριασμού ότι αποτελεί πιστοποιημένο θεωρούμενο ως συμμορφωμένο αλλοδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, ή απαλλασσόμενο πραγματικό δικαιούχο, όπως ορίζονται από τους σχετικούς κανονισμούς του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, ή στην περίπτωση συμμετέχοντος αλλοδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή θεωρούμενου ως συμμορφωμένου αλλοδαπού ιδρύματος, επαληθεύει τον παγκόσμιο αριθμό μητρώου διαμεσολαβητή του δικαιούχου λογαριασμού στον κατάλογο των αλλοδαπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων των ΗΠΑ.

- Προσδιορισμός για το εάν ένας λογαριασμός που τηρείται από μία μη χρηματοπιστωτική οντότητα είναι δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ. Όσον αφορά δικαιούχο λογαριασμού προϋπάρχοντος λογαριασμού οντότητας που δεν έχει ταυτοποιηθεί ούτε ως πρόσωπο των ΗΠΑ ούτε ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να προσδιορίζει εάν ο δικαιούχος λογαριασμού έχει φυσικά πρόσωπα που ασκούν έλεγχο σε μια οντότητα, είναι Παθητική ΜΧΑΟ και εάν οποιοδήποτε από αυτά τα ελέγχοντα πρόσωπα είναι πολίτης ή κάτοικος των ΗΠΑ. Αναλυτικότερα, προκειμένου να προσδιορίσει τα ελέγχοντα πρόσωπα ενός δικαιούχου λογαριασμού, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μπορεί να βασίζεται σε πληροφορίες που συλλέγονται και τηρούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επίσης, προκειμένου να προσδιορίσει αν ο δικαιούχος λογαριασμού είναι Παθητική ΜΧΑΟ, το δηλούν Ελληνικό ίδρυμα οφείλει να αποκτήσει αυτοπιστοποίηση από τον δικαιούχο λογαριασμού ώστε να εξακριβώσει το καθεστώς του, εκτός αν έχει στην κατοχή του πληροφορίες ή υπάρχουν διαθέσιμες στο κοινό, βάσει των οποίων μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα ότι ο δικαιούχος λογαριασμός δεν είναι Παθητική ΜΧΑΟ αλλά Ενεργή. Παράλληλα, προκειμένου να προσδιοριστεί αν το ελέγχον πρόσωπο μιας Παθητικής ΜΧΑΟ είναι πολίτης των ΗΠΑ ή έχει τη φορολογική του κατοικία στις ΗΠΑ, ώστε ο λογαριασμός χαρακτηριστεί ως δηλωτέος λογαριασμός ΗΠΑ, το δηλούν ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μπορεί να

βασίζεται είτε σε πληροφορίες που συλλέγονται και τηρούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες καταπολέμησης νομιμοποίησης εσόδων του από παράνομες δραστηριότητες είτε από αυτοπιστοποίηση από τον δικαιούχο λογαριασμού ή από τέτοιο ελέγχον πρόσωπο στην περίπτωση προϋπάρχοντος λογαριασμού οντότητας που τηρείται από μία ή περισσότερες μη χρηματοπιστωτικές οντότητες με υπόλοιπο λογαριασμού το οποίο δεν υπερβαίνει το 1.000.000\$ ΗΠΑ.

Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα για την εξέταση των προϋπαρχόντων λογαριασμών οντοτήτων, ορίζεται ανάλογα με το υπόλοιπο του εκάστοτε λογαριασμού. Αναλυτικότερα, η εξέταση των προϋπαρχόντων λογαριασμών οντοτήτων, των οποίων το υπόλοιπο υπερβαίνει τις 250.000\$ ΗΠΑ κατά τις 30 Νοεμβρίου του 2014, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 2 ετών από αυτή την ημερομηνία, ενώ εάν το υπόλοιπο τους δεν υπερβαίνει τις 250.000\$ κατά την ημερομηνία προσδιορισμού αλλά υπερβαίνει το 1.000.000\$ ΗΠΑ κατά την τελευταία ημέρα του έτους 2015 ή οποιουδήποτε επόμενου έτους, πρέπει η εξέταση αυτού του λογαριασμού να έχει ολοκληρωθεί εντός 6 μηνών από την τελευταία μέρα του ημερολογιακού έτους. Επίσης, εάν υπάρξει οποιαδήποτε αλλαγή στις περιστάσεις σε σχέση με προϋπάρχοντα λογαριασμό οντότητας που έχει ως αποτέλεσμα το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να γνωρίζει πως η αυτοπιστοποίηση ή άλλη τεκμηρίωση που σχετίζεται με έναν λογαριασμό είναι λανθασμένη, τότε το δηλούν αυτό ίδρυμα οφείλει να προσδιορίσει από την αρχή το καθεστώς του λογαριασμού σύμφωνα με τις διαδικασίες που προαναφέρθηκαν.

Νέοι Λογαριασμοί Οντότητας

Για τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς οντοτήτων, οι οποίοι ανοίχθηκαν μετά την ημερομηνία προσδιορισμού, δηλαδή μετά τις 30 Νοεμβρίου 2014, και θεωρούνται νέοι λογαριασμοί, ισχύουν οι παρακάτω διαδικασίες σχετικά με τον σκοπό της ταυτοποίησης των δηλωτέων λογαριασμών προς τις ΗΠΑ και των λογαριασμών που τηρούνται από μη συμμετέχοντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Υπάρχουν νέοι λογαριασμοί οντοτήτων για τους οποίους δεν απαιτείται η ταυτοποίηση, η εξέταση ή η δήλωση τους, εκτός εάν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αποφασίσει διαφορετικά. Σε αυτή την περίπτωση ανήκουν

λογαριασμοί, όπως είναι ο λογαριασμός πιστωτικής κάρτας ή μία ανακαλούμενη πιστωτική διευκόλυνση με την προϋπόθεση ότι το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που τηρεί κάποιον τέτοιο λογαριασμό εφαρμόζει πολιτικές και διαδικασίες ώστε να αποτρέπει την ύπαρξη υπολοίπου λογαριασμού που οφείλεται στον δικαιούχο λογαριασμού που υπερβαίνει τις 50.000\$ ΗΠΑ.

Αντίθετα, για τους νέους λογαριασμούς οντοτήτων, που δεν ανήκουν στην παραπάνω εξαίρεση, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να προσδιορίσει αν ο δικαιούχος λογαριασμός είναι είτε καθορισμένο πρόσωπο ΗΠΑ, είτε Ελληνικό ή δικαιοδοσίας εταίρου χρηματοπιστωτικά ίδρυμα, είτε συμμετέχον αλλοδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο θεωρείται ως συμμορφούμενο αλλοδαπό ίδρυμα ή απαλλασσόμενος πραγματικός δικαιούχος, είτε είναι Ενεργή ή Παθητική μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα. Αναλυτικότερα, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μπορεί να προσδιορίσει ότι ο δικαιούχος λογαριασμός είναι Ενεργή ΜΧΑΟ ή δηλούν Ελληνικό ή άλλης δικαιοδοσίας εταίρου χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εάν το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα προσδιορίσει αξιόπιστα ότι ο δικαιούχος λογαριασμού υπόκεινται σε ένα τα τέτοιο καθεστώς, βάσει του παγκόσμιου αριθμού μητρώου διαμεσολαβητή του δικαιούχου ή βάσει άλλων πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στο κοινό ή βρίσκονται στην κατοχή του. Σε περίπτωση που ο δικαιούχος λογαριασμού είναι δηλούν Ελληνικό ή άλλης δικαιοδοσίας εταίρου χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που θεωρείται από τις ΗΠΑ ως μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, τότε ο λογαριασμός δεν είναι δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ, όμως οι πληρωμές προς τον δικαιούχο λογαριασμού πρέπει να δηλώνονται στην αρμόδια αρχή της Ελλάδας. Αντίθετα, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να αποκτήσει αυτοπιστοποίηση από τον δικαιούχο λογαριασμού για να εξακριβώσει το ισχύον καθεστώς στο οποίο υπόκεινται ο δικαιούχος. Βάσει της αυτοπιστοποίησης, εάν ο δικαιούχος λογαριασμός είναι καθορισμένο πρόσωπο ΗΠΑ, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να χαρακτηρίζει το λογαριασμό ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ, εάν είναι Παθητική ΜΧΑΟ, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να ταυτοποιήσει τα ελέγχοντα πρόσωπα, όπως προσδιορίζονται στις διαδικασίες καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και οφείλει να προσδιορίσει εάν οποιοδήποτε τέτοιο πρόσωπο είναι πολίτης ή κάτοικος των ΗΠΑ, βάσει της αυτοπιστοποίησης από τον δικαιούχο λογαριασμού ή από το ίδιο το πρόσωπο. Στην περίπτωση που

οποιοδήποτε τέτοιο πρόσωπο είναι πολίτης ή κάτοικος των ΗΠΑ, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα οφείλει να θεωρεί το λογαριασμό ως δηλωτέο λογαριασμό προς τις ΗΠΑ. Αντίθετα, εάν ο δικαιούχος λογαριασμός είναι πρόσωπο ΗΠΑ το οποίο δεν έχει κάποια από τις προαναφερόμενες ιδιότητες, τότε ο λογαριασμός δεν χαρακτηρίζεται δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ και δεν απαιτείται η υποβολή στοιχείων που αφορούν τον συγκεκριμένο λογαριασμό. Τέλος, εάν ο δικαιούχος λογαριασμού είναι μη συμμετέχον χρηματοπιστωτικό ίδρυμα τότε ο λογαριασμός δεν είναι δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ, αλλά οι πληρωμές που γίνονται προς τον δικαιούχο λογαριασμού πρέπει να δηλώνονται στην αρμόδια αρχή της Ελλάδας.

3.7 Απαλλασσόμενοι πραγματικοί δικαιούχοι ή θεωρούμενα ως συμμορφούμενα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Υπάρχουν οντότητες, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως απαλλασσόμενοι πραγματικοί δικαιούχοι ή ως συμμορφούμενα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εξαιτίας του χαμηλού κινδύνου που παρουσιάζουν για να χρησιμοποιηθούν με απώτερο σκοπό την φοροδιαφυγή, είτε από φυσικά πρόσωπα είτε από οντότητες που σχετίζονται με τις ΗΠΑ. Χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:¹⁰

- «...Απαλλασσόμενοι πραγματικοί δικαιούχοι, σε αυτή την κατηγορία ανήκουν οντότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται ως μη δηλούντα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ως απαλλασσόμενοι δικαιούχοι, όχι όμως όσον αφορά πληρωμή η οποία προκύπτει από υποχρέωση που έχει αναληφθεί σε σχέση με εμπορική χρηματοπιστωτική δραστηριότητα η οποία ανήκει σε είδος δραστηριότητας που ασκείται από καθορισμένη ασφαλιστική εταιρία, ίδρυμα θεματοφυλακής ή ίδρυμα καταθέσεων. Οι οντότητες αυτές είναι, οποιαδήποτε κρατική οντότητα, διεθνής οργανισμός ή διακυβερνητικοί οργανισμοί καθώς και η κεντρική τράπεζα. Από τα ταμεία που θεωρούνται απαλλασσόμενοι πραγματικοί δικαιούχοι είναι το συνταξιοδοτικό ταμείο ευρείας συμμετοχής, το συνταξιοδοτικό ταμείο περιορισμένης συμμετοχής, το συνταξιοδοτικό ταμείο απαλλασσόμενου πραγματικού δικαιούχου και η

¹⁰ Ν. 4493, άρθρο 1

επενδυτική οντότητα που τελεί υπό την πλήρη κυριότητα απαλλασσόμενων πραγματικών δικαιούχων.

- Μία άλλη κατηγορία είναι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μικρού ή περιορισμένου πεδίου που είναι μη δηλούντα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και θεωρούνται ως συμμορφούμενα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα με τοπική πελατειακή βάση, η τοπική τράπεζα, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αποκλειστικά με λογαριασμούς χαμηλής αξίας και ο εγκεκριμένος εκδότης πιστωτικών καρτών.
- Επιπλέον, υπάρχουν επενδυτικές οντότητες, οι οποίες θεωρούνται ως συμμορφούμενα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τα οποία ορίζονται κάποιοι επιπρόσθετοι ειδικοί κανόνες. Τα ιδρύματα, που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία, χαρακτηρίζονται ως μη δηλούντα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και είναι τα καταπιστεύματα με τεκμηρίωση καταπιστευματοδόχου, η χρηματοδοτούμενη επενδυτική οντότητα και χρηματοδοτούμενη ελεγχόμενη αλλοδαπή εταιρία, το χρηματοδοτούμενο επενδυτικό όχημα κατεχόμενο από στενά συνδεδεμένα πρόσωπα, οι σύμβουλοι επενδύσεων και διαχειριστές επενδύσεων, ο οργανισμός συλλογικών επενδύσεων καθώς και κάποιοι ειδικοί κανόνες για τις επενδυτικές οντότητες.
- Τέλος, υπάρχουν λογαριασμοί οι οποίοι εξαιρούνται από τους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς που τηρούνται στην Ελλάδα και δεν θεωρούνται ως δηλωτέοι λογαριασμοί προς τις ΗΠΑ και είναι ορισμένοι αποταμιευτικοί λογαριασμοί, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ορισμένου χρόνου, ο λογαριασμός που ανήκει σε κληρονομιά, ο λογαριασμός υπό μεσεγγύηση και οι λογαριασμοί δικαιοδοσίας εταίρου...»¹¹

Οι ορισμοί και οι απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι οντότητες για να ανήκουν σε αυτή την κατηγορία των απαλλασσόμενων πραγματικών δικαιούχων ή να θεωρούνται ως συμμορφούμενα αλλοδαπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ορίζονται από τον Νόμο 4493 και το Άρθρο 1, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το κείμενο της συμφωνίας μεταξύ Ελλάδος και ΗΠΑ για την εφαρμογή του Νόμου FACTA.

¹¹ Ν. 4493, άρθρο 1

Κεφάλαιο 4

Μελέτη Περιπτώσεων

4.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται δύο παραδείγματα περιπτώσεων ανταλλαγής πληροφοριών χρηματοπιστωτικών λογαριασμών, ενός ατομικού λογαριασμού και ενός λογαριασμού οντότητας, οι οποίοι τηρούνται σε δηλούν Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και της ταυτοποίησης τους ως δηλωτέους λογαριασμούς προς τις ΗΠΑ.

4.2 Μελέτη περίπτωσης προϋπάρχοντος ατομικού λογαριασμού

Σε δηλούν ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα διατηρείται καταθετικός ατομικός λογαριασμός με δικαιούχο φορολογούμενο των ΗΠΑ. Ο λογαριασμός αυτός ανοίχθηκε τον Οκτώβριο του 2013 και το υπόλοιπο του δεν ξεπερνούσε τις 50.000\$ μέχρι και το τέλος του 2015. Στις 31 Δεκεμβρίου του 2016 ο λογαριασμός αυτός εμφανίζεται με υπόλοιπο λογαριασμού 2.010.000\$ ΗΠΑ. Εφόσον το υπόλοιπο του λογαριασμού ξεπερνά το 1.000.000\$ το 2016 και διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος του λογαριασμού είναι κάτοικος ή πολίτης των ΗΠΑ, ο λογαριασμός αυτός θα θεωρηθεί δηλωτέος προς τις ΗΠΑ και θα πρέπει η αρμόδια αρχή της Ελλάδας να κοινοποιήσει στην αντίστοιχη αρμόδια αρχή των ΗΠΑ πληροφορίες σχετικά με τον δηλωτέο αυτό λογαριασμό.

Αρχικά το Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να εξετάσει αν ο λογαριασμός είναι δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ. Ο λογαριασμός αυτός χαρακτηρίζεται ως προϋπάρχον λογαριασμός, καθώς έχει ανοιχθεί πριν τις 30 Νοέμβριου 2014 και θεωρείται ως λογαριασμός υψηλής αξίας από το 2016 και έπειτα, καθώς πριν το υπόλοιπο του δεν ξεπερνούσε τις 250.000\$ ώστε να απαιτείται η ταυτοποίηση του. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός 6 μηνών.

Στο πρώτο στάδιο της εξέτασης, το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα διεξήγαγε έρευνα σε διάφορα ηλεκτρονικά αρχεία που διατηρεί σε βάσεις

δεδομένων. Με την έρευνα αυτή δεν διαπιστώθηκαν διάφορες ενδείξεις που να συσχετίζουν το δικαιούχο του λογαριασμού με τις ΗΠΑ, όπως τηλεφωνικός αριθμός ή διεύθυνση του δικαιούχου στις ΗΠΑ. Εφόσον, δεν περιέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες οι βάσεις δεδομένων, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στο δεύτερο στάδιο της εξέτασης διενήργησε έρευνα σε αρχεία εγγράφων. Κατά την διαδικασία έρευνας σε αρχεία εγγράφων και πιο συγκεκριμένα στον τρέχοντα φάκελο του λογαριασμού διαπίστωσε ότι υπήρχε αποδεικτικό έγγραφο για την μεταφορά κεφαλαίου και συγκεκριμένα 1.550.000\$ ΗΠΑ από τον ίδιο τον δικαιούχο από Ελβετικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Στο έγγραφο αυτό αναγραφόταν ο Αμερικανικός ΑΦΜ του δικαιούχου λογαριασμού αλλά και η διεύθυνση κατοικίας του στις ΗΠΑ. Επομένως, το δηλούν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εντόπισε ενδείξεις με τις ΗΠΑ, επομένως ο δικαιούχος λογαριασμού είναι κάτοικος ή πολίτης των ΗΠΑ και ο λογαριασμός που ταυτοποιήθηκε είναι δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ.

Εφόσον ολοκληρωθεί η διαδικασία ταυτοποίησης του δηλωτέου λογαριασμού θα πρέπει η Ελληνική αρμόδια αρχή να κοινοποιήσει τις πληροφορίες για τον λογαριασμό προς την Αμερικανική αρμόδια αρχή και αφορούν το έτος 2016. Οι πληροφορίες αυτές θα περιλαμβάνουν το όνομα του δικαιούχου του λογαριασμού, ο οποίος είναι φορολογικός κάτοικος των ΗΠΑ, την διεύθυνση του, τον Αμερικανικό ΑΦΜ του, τον αριθμό λογαριασμού που διατηρεί στο δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα καθώς και τα στοιχεία του ιδρύματος, το υπόλοιπο του λογαριασμού για το 2016, δηλαδή 2.010.000\$ ΗΠΑ από τα οποία οι 10.000\$ είναι οι ακαθάριστοι τόκοι που έλαβε το 2016 για τα 2.000.000\$ που είχε στον λογαριασμό του. Μετά την πρώτη κοινοποίηση πληροφοριών, που αφορούν το 2016, η αρμόδια Ελληνική αρχή είναι υποχρεωμένη να κοινοποιεί αυτόματα πληροφορίες για τον συγκεκριμένο λογαριασμό για τα επόμενα έτη, σε ετήσια βάση προς την αρμόδια αρχή των ΗΠΑ.

4.3 Μελέτη περίπτωσης προϋπάρχοντος λογαριασμού οντότητας

Μία Παθητική μη χρηματοπιστωτική αλλοδαπή οντότητα, η οποία είναι προσωπική οντότητα με έδρα την Ελλάδα και η σύσταση της έγινε τον Δεκέμβριο το 2009, όπως και το άνοιγμα λογαριασμού της σε δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Οι μέτοχοι – διαχειριστές της εταιρίας είναι 3 με ίσα μερίδια, οι οποίοι είναι ένας

Έλληνας φορολογούμενος και δύο Αμερικανοί πολίτες. Το 75% των εισοδημάτων της εταιρίας προέρχεται από μερίσματα μετοχών από Ελληνικές εταιρίες, μισθώματα ακινήτων στην Μεγάλη Βρετανία και αμοιβές για πνευματική ιδιοκτησία από υπεράκτια εταιρία στη Μάλτα, που έχει στην κατοχή της η οντότητα. Ο λογαριασμός της οντότητας είχε υπόλοιπο στις 30 Νοεμβρίου 2014 240.000\$ ΗΠΑ, ενώ στις 31 Δεκεμβρίου του 2016 είχε 3.020.000\$.

Αρχικά το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εξέτασε αν ο λογαριασμός της συγκεκριμένης οντότητας είναι δηλωτέος προς τις ΗΠΑ. Ο λογαριασμός της οντότητας χαρακτηρίζεται ως προϋπάρχον λογαριασμός καθώς δημιουργήθηκε το 2009 και η ταυτοποίηση του για το εάν είναι δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ θα γίνει και θα αφορά πληροφορίες που θα αναφέρονται στο έτος 2016 καθώς το υπόλοιπο του λογαριασμού το 2016 ξεπερνά το 1.000.000\$ ΗΠΑ. Με την αυτοπιστοποίηση της οντότητας γίνεται γνωστό ότι η εταιρία είναι Παθητική ΜΧΑΟ. Όσον αφορά τους διαχειριστές της οντότητας το δηλούν Ελληνικό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, εφόσον δεν έχει την αυτοπιστοποίηση τους ότι είναι φορολογούμενοι των ΗΠΑ, τους ταυτοποιεί από πληροφορίες διαφόρων εγγράφων της οντότητας που έχει στην κατοχή του. Επομένως, χαρακτηρίζει τον λογαριασμό αυτό ως δηλωτέο προς τις ΗΠΑ. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να λήξει εντός 6 μηνών.

Μετά το τέλος της διαδικασίας ταυτοποίησης του λογαριασμού, οι πληροφορίες που θα κοινοποιηθούν από την αρμόδια αρχή της Ελλάδας προς την αντίστοιχη αρμόδια αρχή των ΗΠΑ, είναι η επωνυμία της Παθητικής ΜΧΑΟ, οι Αμερικανικοί ΑΦΜ των δύο διαχειριστών που είναι φορολογούμενοι πολίτες των ΗΠΑ, ο αριθμός και το υπόλοιπο του λογαριασμού της οντότητας, τα στοιχεία του δηλούντος Ελληνικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στο οποίο διατηρείται ο λογαριασμός αυτός και οι τόκοι που προστεθήκαν στο λογαριασμό, δηλαδή 3.000.000\$ ΗΠΑ τα χρήματα στον λογαριασμό και 20.000\$ οι τόκοι που πιστώθηκαν σε αυτόν. Από το 2016 και έπειτα η αρμόδια Ελληνική αρχή θα πρέπει κάθε χρόνο να κοινοποιεί τις αντίστοιχες πληροφορίες προς τις ΗΠΑ.

4.4 Συμπεράσματα

Από την μελέτη των δυο περιπτώσεων, παρατηρούμε πως η διαδικασία, τόσο στην περίπτωση του ατομικού λογαριασμού όσο και του λογαριασμού οντότητας, είναι

παρόμοια. Πρώτα πρέπει να γίνει η ταυτοποίηση του λογαριασμού και να θεωρηθεί ως δηλωτέος λογαριασμός προς τις ΗΠΑ και έπειτα να κοινοποιηθούν οι πληροφορίες που αφορούν τον λογαριασμό, από την αρμόδια αρχή της Ελλάδος στην αρμόδια αρχή των ΗΠΑ.

Κεφάλαιο 5

Συμπεράσματα - Περιορισμοί και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Ένα από τα κατάλοιπα της παγκοσμιοποίησης είναι ότι οι φορολογούμενοι οποιασδήποτε χώρας μπορούν να εκτελούν επενδυτικές δραστηριότητες σε διαφορετικές χώρες από αυτές που κατοικούν. Πολλοί από αυτούς το κάνουν με απώτερο σκοπό τους την φοροδιαφυγή. Για να αποφευχθεί κάτι τέτοιο και να παταχθεί η φοροδιαφυγή, οι φορολογικές αρχές των κρατών συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους.

Σε αυτή την διπλωματική εξετάστηκε και μελετήθηκε το θεσμικό πλαίσιο του Νόμου FACTA, ο οποίος αφορά την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών για τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς. Στην Ελλάδα νομοθετήθηκε κατόπιν υπογραφής συμφωνίας της Ελληνικής Δημοκρατίας και των ΗΠΑ για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με λογαριασμούς που αφορούν τους φορολογούμενους πολίτες των δύο χωρών. Τα αποτελέσματα από την ισχύ του συγκεκριμένου νόμου μπορούν να είναι πολύ θετικά, καθώς με την ταυτοποίηση του δικαιούχου λογαριασμού και την αυτόματη κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν τους χρηματοπιστωτικούς είτε ατομικούς λογαριασμούς είτε λογαριασμούς οντοτήτων, στην χώρα από όπου κατάγονται ή φορολογούνται οι δικαιούχοι του λογαριασμού, μπορούν να αποτελέσουν πηγή πληροφόρησης για την ανακάλυψη διακίνησης μαύρου χρήματος.

Η φοροδιαφυγή μπορεί να γίνεται είτε από φυσικά πρόσωπα, είτε από νομικές οντότητες, όπως είναι οι Παθητικές οντότητες που η κύρια πηγή του εισοδήματος τους προέρχεται από μερίσματα, μισθώματα ή αμοιβές πνευματικών δικαιωμάτων. Αυτά τα είδη εισοδημάτων πολλές φορές δεν δηλώνονται ή προέρχονται από εξωχώριες εταιρίες, με μηδενική ή ελάχιστη φορολόγηση.

Μελλοντικές έρευνες που μπορούν να γίνουν είναι για το αντίκτυπο και τα αποτελέσματα που θα έχει η αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών για χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς μέσω του νέου νόμου, μετά από κάποια χρόνια καθώς και η εξέταση για το αν πέτυχε τον σκοπό του και κατάφερε να μειώσει την παγκόσμια φοροδιαφυγή.

Βιβλιογραφία

Ξένη

- Banerjee, S., Leleux, B. and Varmaelen, T. (1997), “Large Shareholding and Corporate Control: An Analysis of Stake Purchases by French Holding Companies”, *European Financial Management*, Vol. 3 (1), p.p. 23-43.
- Cassar, G. and Gerakos, J. (2010), “Determinants of Hedge Fund Internal Controls and Fees”, *The Accounting Review*, Vol. 85 (6), p.p. 1887-1919.
- Chiang T.J. (2003), “State Income Taxation of Out-of-State Trademark Holding Companies”, *The University of Chicago Law Review*, Vol. 70 (4), p.p. 1533-1553.
- Choy, S. K., Lai, T.K. and Ng, T. (2017), “Do Tax Havens Create Firm Value?”, *Journal of Corporate Finance*, Vol. 42, p.p. 198-220.
- Durnev, A., Li, T.M. and Magnan, M. (2016), “Are Offshore Firms Worth More?”, *Journal of Corporate Finance*, Vol. 36, p.p. 131-156.
- Durnev, A., Li, T.M. and Magnan, M. (2017), “Beyond Tax Avoidance: Offshore Firms’ Institutional Environment and Financial Reporting Quality”, *Journal Business Finance & Accounting*, Vol. 44 (5-6), p.p. 646-696.
- Ge, W., Kim, J.B., Li, T.M. and Li, Y. (2016), “Offshore Operations and Bank Loan Contracting: Evidence from Firms that Set Up Subsidiaries on Offshore Financial Centers”, *Journal of Corporate Finance*, Vol. 37, pp. 335-355.
- Hanlon, M., Maydew, E. and Thornock, J. (2015), “Taking the Long Way Home: U.S. Tax Evasion and Offshore Investments in U.S. Equity and Debt Markets”, *The Journal of Finance*, Vol. 70 (1), pp. 257-287.
- Kim, J.B. and Li, T.M. (2014), “Multinationals’ Offshore Operations, Tax Avoidance, and Firm-Specific Information Flows: International Evidence”, *Journal of International Financial Management & Accounting*, Vol. 25 (1), pp. 38-89.
- Kim, J.B., Li, Y. and Zhang, L. 2010, “Corporate Tax Avoidance and Stock Price Crash Risk: Firm-Level Analysis”, *Journal of Financial Economics*, Vol. 100 (3), pp. 639-662.

- Liang B. (2007), “Hedge Fund Returns: Auditing and Accuracy”, The Journal of Portfolio Management, Vol. 29 (3), p.p. 111-122.
- Lorence R. (2008), “ FIN48: Headaches for Hedge Fund Tax Compliance Function”, Journal of Investment Compliance, Vol. 9 (3), p.p. 15-18.
- Maisieres A. T. (2003), “Strategies for U.S. Investors in Domestic and Offshore Hedge Funds”, Chazen Web Journal of International Business Fall 2003.
- Rawlings G. (2007), “Taxes and Transnational Treaties: Responsive Regulation and the Reassertion of Offshore Sovereignty”, Law & Policy, Vol. 29 (1), pp. 51-66.
- Sardar M. (2015), “The IRS’s Hard Line on Offshore Compliance”, The CPA Journal; New York, Vol. 85 (3), pp. 36-37.
- Scholes M. (1981), “The Economics of Hedging and Spreading in Futures Markets”, The Journal of Futures Markets, Vol. 1 (2), p.p. 265-286.

Ηλεκτρονική

- http://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Katatethenta-Nomosxedia/?law_id=a113e96f-5c7c-4fcb-bedf-a803014db7b6
- <http://www.accountancygreece.gr/%CF%85%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%83-offshore-%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%83-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%B1/>
- <http://www.offshoregreece.eu/gr/faqs.html>
- <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/15882>
- <https://www.thebalance.com/what-are-hedge-funds-3306246>